NUMARA 3
ARIM
AY
15
mart
Saadet nedi
Suat Derviş
Osmanlı imparatorluğunu
yemende sonyeki
Naci Sadullah
AVAR OGLU
Ziya
ŞAKI

15 Günden 15 Güne

Bütün Okuyucularımıza Açık Mektub

Sevgili okuyucular!..

Bugüne kadar birçok gazetelerde, ırçok mecmualarda, sizlere hitab eden ırçok açık mektublar çıkmıştır. Fakat cseriya, bu açık mektubların muhte-yatları, sizlerden ziyade, mecmua eya gazetelerin menfaatlerini istihdaf miştir.

Bu mektublarla sizler; zengin (!) ramiyeli bilmecelere iştirake.. veya bol ğlenceli (!) gezinti, balo, dans, çay oponlarını toplamaya.. yahud da ten-lâtlı abone fırsatını (!) kaçırmamaya avet edilmişsinizdir.

Halbuki, bu satırlarla biz sizleri; akikaten size aid olan bir menfaat avasının halline çağırıyoruz. Biraz nlemek zahmetini gösterirseniz, bizi aklı bulmakda tereddüd bile göster-iyeceğinize kaniiz.

Bilirsiniz ki; İstanbulluların başında idü ve kanı bozuk saltanat türedileri ıdar boza pişiren müthiş bir belâ ardır ki, adına: "Tramvay Şirketi„denir. u şirket, senelerden, ama çok eski nelerdenberi müstahak olduğu akıbe-nin yolunu, maalesef çok geç, fakat ok şükür nihayet tutdu.

Evvelâ, bu kanımızı emen, paramızı ıbancı ellere götüren şirketin, kendisi ıdar sunturlu daha nice belâlara tmasını, dilemekten kendimizi ala-ıyoruz.

Bu, senelerin biriktirdiği yaman r hınçtan doğan, temenniden sonra, celli etmiş hayırlı bir netice etra-nda konuşmaya başlayalım, ve asıl evzuumuza girelim.

Tramvay şirketinin taahhüdleri, he-ıbları tetkik olundu; ve şirket, bütün ezbubane gayretlerine rağmen; halkın esesinden insafsızca hergün çekip dığı paraları, bu tedkikin iğne ucu adar ince delikli eleğinden geçirip, açıramadı; ve bu tedkikat daha ilk ıımda - şimdilik - iki buçuk milyon .500,000) liramızın istirdadile netice-ndi.

Bu para bütün İstanbulluların, tanbula uğramış Anadolluların, hu-ısa hepimizin cebimizden çıkmıştır.

Bu itibarla İstanbullular; bu paranın kendi ihtiyaçlarına sarfını istemekde haklıdırlar, fakat hepiniz de bu paranın mahalli sarfını tayin husu-

Bu Sayıdaki Yazılardan Bazıları

Avar Oğlu
Ziya Şakir

◆

Saadet Nedir
Suat Derviş

◆

Aslan Avcısı Bay Saidle Mülâkat — Naci Sadullah

◆

Gümüş Pınar
Cahit Uçuk

◆

Selâmi İzzet
Ateş püskürüyor

◆

Napoleonun Aşk mektupları

◆

Sonuncu Damla
Ben

◆

Osmanlı İmparatorluğunun Yemende Son Vekili

◆

Günah Gönüllüleri
Roman

sunda fikir vermekte, ayni derecede hakka maliksiniz.

Binaenaleyh, evvel emirde bu iki bucuk milyon İstanbul Belediyesinin, mütemadiyen fakirliğinden dem vurulan büdçesine verilmelidir. Fakat bu paranın mahalli sarfını tayin hakkı, Belediyeye değil, halka bırakılmalıdır. Zira gayet tabiîdir ki halk, bu aşikâr hakkını kullanırken, Belediyeden daha yerinde isabetler gösterecektir. Bizde bu makul kanaati uyandıran müteaddid sebebleri, - çok aşikâr oldukları için - saymaya bile lüzum görmüyoruz. Bu makul fikrimizin tahakkuk edeceğine de kani olduğumuz içindir ki, hepinizi, fikirlerinizi bize bildirmeğe çağırıyoruz ve soruyoruz:

— Bu iki buçuk milyon lira nereye sarfedilsin! Bu para ile meselâ: modern bir stadyum mu, büyük bir tiyatro binası mı, bir hastane mi yapdırılsın?

Yahud da içinde hayvanat ve nebatat bahçeleri ile bir yeni park mı, bol bol halâ mı açılsın, yoksa mezarlıklarımız mı asrîleştirilsin? Sokaklarımız mı ıslah edilsin?

Hulâsa, sizce İstanbulluların, hududsuz derdlerinin - tabii ucu paraya dayananlarını kasdediyoruz - en başında gelen nedir? Ve İstanbulu, en evvel, herşeyden evvel hangi ihtiyacından kurtarmak elzemdir?

Biz; bu suallerimize gelecek cevabları tasnif edeceğiz, ve neticede; ekseriyetin üzerinde toplandığı isteği neşredeceğiz.

Belediyenin de bu parayı, üzerinde ekseriyetin ittifak edeceği isteğin tahakkukuna, sarfda tereddüd göstermiyeceğine kaniiz. Zira bunu yapması için, halkın parasını, halkın istemediği yerlere sarfetmeğe yeminli olması lâzım.

Ve biz, Belediyenin böyle bir yemin ettiğini umsaydık, sizlerden, fikirlerinizi bize yazmak zahmetini - hem de boş boşuna - göstermenizi isteyemezdik!

Bu, erkek ruhundaki kıskançlık ve şüphenin tahlilini yapan bir yazıdır.

Bardak ağız ağıza dolu, sonra küçücük.. minicik bir damla onu taşırıverir.

Hasan Ayşenin tüne eğildi. Göz rini onun kap gözlerine dikti

Durup dururken şüphelenmeğe başladı, durup dururken.

Hayır, durup dururken değil, durup dururken hiçbir şey olmaz. Su, için için ısınır, kaynar, sonra birden buğu olur. Suyun önceden kaynadığını bilmiyorsak, bu buğu oluş, durup dururkenmiş gibi gelir bize.

İşte onun içine giren şüphe de böyle birdenbire, bir haykırış, bir sıçrayış biçiminde ortaya çıkıverdi. Oysa ki, şüphesinin olgunlaşıp ortaya çıkışından önce, kendi de farkına varmaksızın, su ısınmış, kaynamıştı.

Bardak ağız ağıza dolar, sonra son küçücük, minicik bir damla onu taşırıverir. Bardak önceden ağız ağıza dolu olmasa, bir damla onu taşırabilir mi?

Onun yüreğinde de şüphenin dağı böyle, kendi de iyice farkına madan, ağız ağıza dolduktan son bir küçüçük damlayla taşıver

Son damla!

Hasanın yürüğinde, şüphenin lık suyunu taşıran son damla, Ayşenin sağ avucunda gördü sıyrıktı. Bu sıyrık bir tırnakla mışa benziyordu.

Yazan :

BEN

Sonuncu Damla

Kuvvetli bir erkek elinin, bu yumuşacık kadın avucuna saplanmasından kaldığı belli olan bir tırnak izi.

Hasan; karısı Ayşenin ak göğüslü iki küçük güvercine benzeyen ellerini elleri içine aldığı bir gece, bu izi birdenbire görüvermişti.

İşte bu görüş son damla oldu Hasan için.

O geceden sonra, sofrada, yatakta, başbaşa otururlarken, her fırsatta gözlerini Ayşenin gözleri içine dikiyor, öğrenmek istiyordu.

Öğrenmek !

Günlerdir Hasanın başı içinde, biribirini kovalayarak bir yığın ad, bir yığın erkek yüzü geçiyor. Bunlardan hangisi ?

Sarı saçları dalgalı, geniş omuzlu Behçet mi ?.. Esmer, ince bıyıklı, ince uzun Selâmi mi?.. Rıfkı mı ? Nuri mi?.. Yoksa, yoksa hiç bilmediği, görmediği tanımadığı birisi mi ? Bu tanımadığı, birisile belki vapurda tramvayda yan yana gitmiştir ? O tanımadığı birisi onu tanıyordur her halde!... Belki tramvayda, varpurda yan yana giderlerken, o ona için için gülmüş, belki de alay etmiştir ?

Öğrenmek.

Yalnız karısının yumuşacık avucuna parmaklarını gömen adamın kim olduğunu değil, onun ne zamandanberi böyle bir hakkı kazandığını, ondan önce başkalarının da olup olmadığını öğrenmek!

Öğrenmek, ama nasıl, kimden ?

Hasan işini gücünü bıraktı, karısının peşine düştü. Âciz, miskin bir korku, bir iç ürpertisi içinde, Ayşeyi adım adım takibe koyuldu. Günlerce, aylarca.

Boş, hepsi boş ! Ayşe hiçbir şüpheli yere gitmiyordu. Belki takib edildiğini anlamıştı da ondan. Ondan mı ?

Öğrenmek, Ayşenin anlayıp anlamadığını öğrenmek, Ayşenin ne düşündüğünü, içinden neler geçirdiğini öğrenmek, Ayşeyi öğrenmek, sekiz yıllık karısını tanımak,..

Şimdi anlıyordu ki, Ayşe hakkında hiçbir fikri yoktur. Sekiz yıl yan yana yaşamışlardır. O yalnız onu dolu dizgin, çıldırasıya sevmiştir. O kadar sevmiştir ki, onu öğrenmeği, onu anlamağı düşünmemiştir bile !..

Gece. İlerlemiş bir saat. Hasanla Ayşe karşılıklı oturuyorlar. Ayşe yatmağa hazırlanmış, Hasan hâlâ giyimli.

Konuşmuyorlar. Vakit vakit Hasan başını kaldırıyor ve karısının gözleri içine bakıyor. Kafası karma karışık. Ağrı içinde. Kafası çatlıyacak gibi, öğrenmek istiyor. Öğrenmek, her şeyi.

Birdenbire ayağa kalktı. Hızla, gürültüyle dikildi yerinde.

Ayşe kocasının bu apansız kalkışıyla irkildi. O da kalktı ayağa.

Dışarda yağmur yağıyor. Camlarda görünmez, dumanlı, ince çocuk parmakları tıkırdıyor sanki.

Hasan ağır ağır Ayşeye doğru yürüdü. Ayşe adım adım geriledi. Gözleri biribirinin gözü içinde. Ayşenin dudaklarında bir hor gören gülüş çizgisi, ve gözlerinde git gide büyüyen korkunun karaltısı, birdenbire hatırlıyor ki: Hasanın babası çıldırarak ölmüştü.

Hasan, Ayşeye iyice sokldu, yumuşak bir çocuk sesiyle sordu.

— O kimdi ? Onu ne günden beri tanıyorsun ? Ondan önce başkaları da var mıydı ?

Ayşe hiçbir cevap vermiyor. Belki anlıyor, belki anlamıyor. Onun düşündüğü bir tek şey var kafasında:

Hasanın babası çıldırarak ölmüştü. Apansız çıldırarak..

Hasan bir çocuk gibi gülüyor, şimdi ve söyleniyor:

— Onun kim olduğunu söylemek istemiyorsun demek? Bunu öğrenmiyeceğim demek. Ver şu elini!

Ve birdenbire? Ayşenin sağ elini koparır gibi kavrıyor. Avcunu çevirip içine bakıyor:

— Nerde o sıyrık? Nerde o tırnak izi? Onu ne yaptın? Ne yaptın?

Ayşe can acısıyla haykırdı. Bu haykırış Hasanın gözlerinde deli bir alev biçiminde yandı birdenbire, ve karısının üstüne atıldı. Sarıldı boğazına.

Bir debeleşme. İnce bir hırıltı. Ayşe yerde up uzun yatıyor şimdi. Hasan, büyümüş gözleri ve sıkılmış yumruklarile baş ucuna çömelmiş onun. Gözleri; artık bir daha konuşmıyacak, sağ avucundaki sıyrığın sırrını söylemiyecek olan karısının kapalı göz kapaklarında.

Son damla, sonuncu damla. Bütün bu babadan kalma deliliğin, bütün bir temellük hırsının, son damlası, sonuncu damlası.

GÜNAH

Gönüllüler

Yazan :

M. S.

Yerli, duygu
hayat roma
No. 3

Geçen Sayının Arkası :

...görmeden çeviriyor, ve kim bilir neler düşünüyordu. Düşündüklerinin dalgınlığile bulanmış gözlerini gözlerime dikti, ve bir müddet, sualimi duymamış, anlamamış gibi baktı. Belki o da benimle konuşmak; ve kafasını, göğsünü, hafızasını, hulâsa bütün varlığını zehirleyen, bir takım acı hatıraları anlatmak ihtiyacını duyoyurdu. Çünkü o, kim bilir ne kadar zamandır, dertlerine şefkatli, samimî içten ve candan bir alâkayla ortak olacak temiz, yakın, ve iyi bir dostun hasretini çekiyordu?

Fakat, sorguma cevab vermekteki tereddüdünden anlaşılıyordu ki o, rahat bir yatağa, anlatmak zevkini bile feda edebilecek kadar yorgun, halsiz, ve kırıktı,

Belki de içine kaygusuz girebileceği bir yatakta düşüncelerile, hislerile, hayallerile baş başa kalmayı tercih ediyordu. Kalktım yanına sokuldum. Kırmızı abajurdan süzülen elektrik ışığının altında, altın gibi kızıllaşan sarı, dalgalı saçlarını hafifce okşadım ve :

— Hicran!.. dedim, gözlerinin altlarındaki çukurların derinliklerinden, ve koyu renklerinden belliki bir hayli yorgunusun,... İçerde yatağın hazırlandı. Şimdi şöyle, rahat mü[illegible] deliksiz bir uykucuk. Yarın [illegible] uzun uzun konuşuruz; ve baş b[illegible] rerek, hayatının böyle, bekâr pa[illegible] larındaki yer yataklarında geç[illegible] için, yapabileceklerimizi düşün[illegible] rarlaştırırız!.. olmaz mı?

O, yerinden doğruldu. G[illegible] yine gözlerimi buldu. Hiç bir[illegible] lemedi. Fakat konuşan gözleri, [illegible] me; saatlerce çene çalan ba[illegible] nutuklarından çok daha açık, ç[illegible] manalı cevaplar vermişti.

O gözlerde; minnet gibi, [illegible] gibi, ümid gibi, huzur gibi; ins[illegible] çok sevdikleri, çok güvendikle[illegible]

Geçen Sayının Özü

Celâl bir geceyarısı, bir işkembecide iki kadına raslar. Bunlardan biri yaşlı, biri gençtir. Yaşlı kadın, genci zengin bir taşralıya peşkeş çekmek arzusundadır. Genç kadın açtır. Ve sığınacak kimsesi yoktur. O, Celâlin ölmüş bir arkadaşının kızkardeşidir. Ve birden Celâli tanır. Boynuna sarılır. Celâl kızı alarak kendi pansiyonuna götürür. Kızın adı Hicrandır. Celâl hatırlar ki Hicranın ağabeyisinden sonra anası da ölmüştü ve babası yeniden evlenmişti. Celâlle Hicran dertleşirler. Delikanlı genç kadına yatmasını söyleyince, kız irkilir.

seler yanında duydukları bütün hisler bir araya toplanmıştı.

Ona odasını, yatağını gösterip döndükten sonra birini söndürmeden diğerini yaktığım cigaraların, odayı koyu bir sis gibi kaplayan dumanlarına bakarak, belki saatlerce düşündüm.

Ben, dünyada tek kimsesi olmayan bir adamım. Gönül diye göğsümde yıllardır, geçmiş mangal kömürleri kadar sönük, bir et parçası taşıyorum. Hayatım; emelleri, ümidleri tükenmiş insanların âvareliği içinde geçiyor.

Bu âvareliğin içimde ve bünyemde yaptığı yıkıntıların azameti gözlerimi korkutuyor. Anlayorum ki, insanları âvareliğe, bedbinliğe sürükleyen amillerin en başında gönül geçkinliği, daha doğrusu gönül soğukluğu geliyor. Taze bir gönül taşıyan belleri bükülmüş genç ihtiyarlar, gönülleri benim gibi çok vakitsiz soğumuş ihtiyar gençlerden çok daha mes'udturlar.

— Sevmenin bir ıstırap olduğundan şikâyet edenler, muhakkak ki sevmek mazhariyetinden mahrum kalanların acılarını bilmiyorlar. Sevmek... Sevebilmek... Sade bir kadını değil; bir dostu; bir rengi, bir çiçeği bir kokuyu, hatta bir kediyi, bir köpeği sevebilmek... iyi kötü bir ideale sahip olabilmek... ve iş hayatının dışında da şahsî, manevî bir mes'uliyet yükü taşımak... bir ananın; bir sevgilinin, hatta sevilen bir kedinin, sevilen bir köpeğin hayatından mes'ul olmak... İşte insanları saadete sürükleyebilecek üç âmil. Ve ben, maalesef, bunların hepsinden mahrumum.

İçim neye, hiçbir şeyi sevemiyecek, hiçbir şeye ısınamıyacak kadar soğudu? bilmiyorum. Gönlüm bu kadar niçi erken söndü? Uzun!

Fakat şu muhakkak ki ben; sevemediğim, başka herhangibir gaye sahibi olmadığım; sırtımda bir sokak kedisinin mes'uliyetini taşımadığım için bedbaht, ve âvareyim.

Seneler var ki, girip çıktığım pansiyonların kapılarını, gece yarılarından evvel, ve dumansız kafayla çaldığımı hatırlamıyorum.

İçkinin benim için vazgeçilmez bir ihtiyaç haline gelmediğine kaniim. Buna rağmen; her gece, dem sofrasında niçin ciğer çürütüyorum! Bunu hiç düşünmedim bile, ve senelerdir; emelsiz, gayesiz, sönük bir gönülle; matbaa ile meyhane sofraları, ve pansiyon odaları arasında sürünüp duruyorum. Tıpkı, deliğini bulamamış bir bilârdo bilyesi gibi! fakat bu tesadüften sonra ayni hayata devam edemezdim.

Karşıma bu vaziyette çıkan Hicranın hayatile, çok yakından alâkadar olmak, benim için bir borç. Bu, batağa düşerken kurtarabildiğim nadide fidana, olanca ihtimamımı göstereceğim; ve

(Arkası 26 ıncı sahifada)

Geçen sayının özü

Arabistan ve koca Yemen elimizden ç… yıllar oldu. Yemenin en karışık devr… orada tam on iki yıl Valilik etmiş bir … vardır. Mahmud Nedim! bu zatın orad… hayatine dair neşrettiği hatıralar, bi… lisanlara tercüme olundu. Bay Mah… Nedim Akdilek bugün İstanbulda bu… maktadır. Ve neşrolunmamış hatır… yazmakla meşguldür. Kendisiyle görü… Naci Sadullah, ondan intişar etme… hatıralarının en mühimlerini ve en h… rını dinlemiştir. Geçen nüshamızda, … mühim ve hayret verici birkaç vak'a … şar etmişti. Bu nüshada da, çok a… uyandıran bu mülâkatın mabadini … rediyoruz. Türk Valisi ve Türk Er… San'ada esir bulunmaktadır. Ve Ab… hamid tarafından oraları ıslaha gönde… Mahmud Nedim Akdilek, esir Valile m… bere imkânlarını düşünmektedir. O sıra… da bir gün, bulunduğu odanın kapısı … rulmadan açılır. İçeriye giren adamın … line göre Mahmud Nedim Akdileğin … leri hayretten büyür. Zira!..

Bu resim: imam Yahyanın karılarından birinin resmidir. Bu resim, imam Yahyanın haremine giren bir Türk kadını tarafından 1910 yılında çekilmiştir. Biz bu fotoğrafı, böyle bir iddiada bulunan, bir Ingiliz mecmuasından aldık.

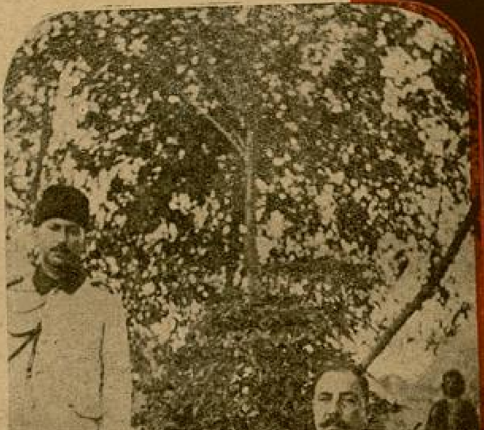

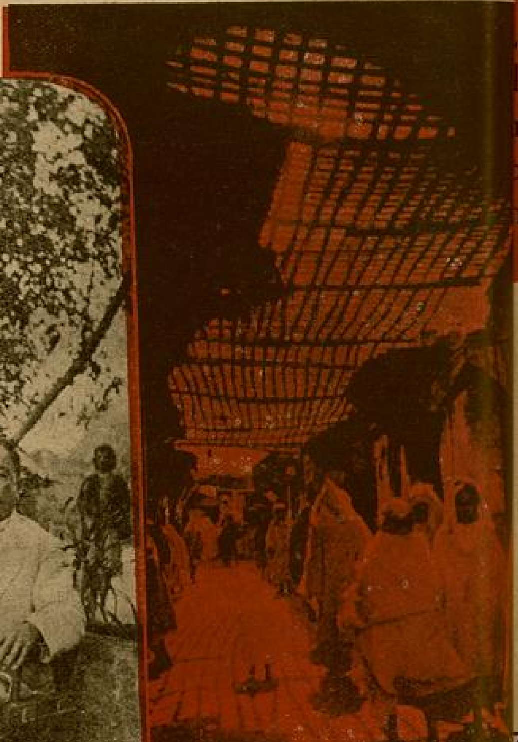

Yemenin meşhur Kapalı Çarşısı…

— O, arkamızda ve hayli geride bekliyordu. Biz gayet alçak sesle konuşuyorduk..

Osmanlı Imparatorluğunu…

Yazan:

NACİ SADULLAH

n özü

... elimizden çı... karışık devri... lik etmiş bir... bu zatın orad... hatıralar, bi... . Bay Mahı... tanbulda bu... amış hatır... ndisiyle görü... intişar etme... rini ve en h... nüshamızda, birkaç vak'a ... da, çok al... mabadini ... e Türk Er... dır. Ve Ab... ıslaha gönde... esir Valile m... ektedir. O sır... lanın kapısı ... giren adamın ... Akdileğin ... ür. Zira!..

...eşhur Kapalıçarşı...

...mam Yahyanın, Bay Mahmud Nedim Akdileğe ...mağan ettiği hançer ve kılıfı. Bu hançerin kılıfı ...tın oymadandır. Sapındaki taşlar yakuttandır.

...akat, Akdi...ğe bütün bu ...tın ve yakut...rdan, yalnız ...u resim kal...ıştır. Çünki ...endisi Ye...enden dö...erken, meş...ur casus ...avrensin em...le eşyaları ...raştırılmış, ...o sırada bu ...hançer de sır olmuştur.

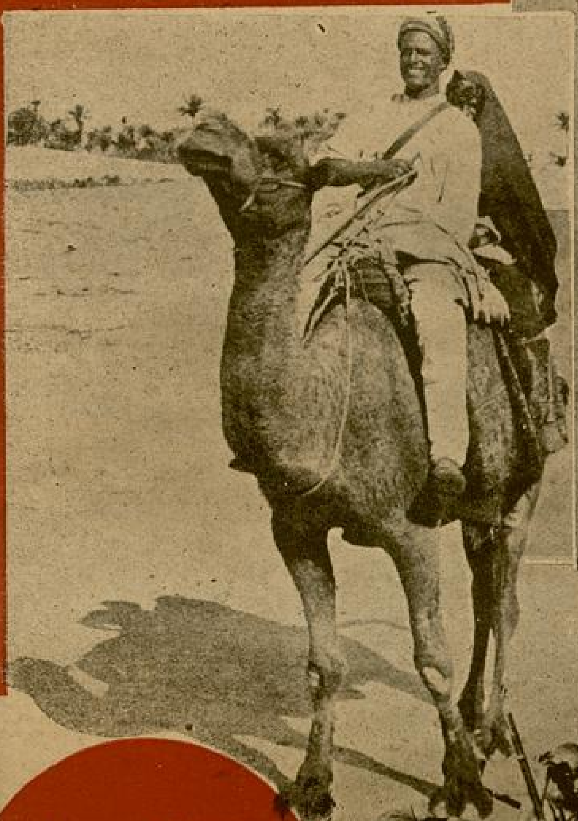

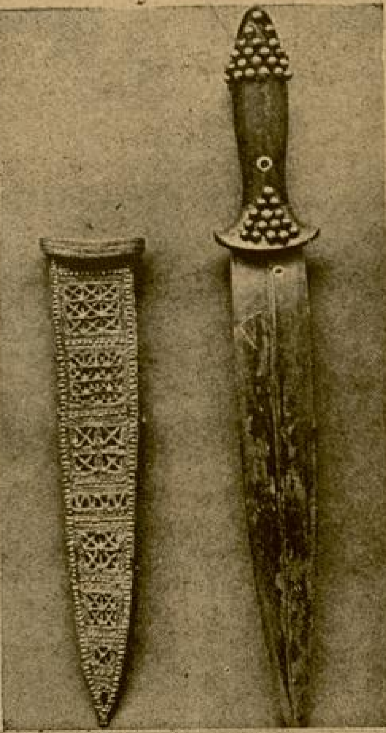

İmam Yahyanın Asi askerlerinden bir küçük grup. Yavuklusuyla beraber bir Yemenli.

Zira, odama kapıyı bile vurmadan giren bu telâşlı yabancının, kulakları yoktu. Ve ta diplerinden kesilmiş iki kulağının yerlerindeki korkunç oyuklardan, hâlâ kan sızıyordu. Bundan anlaşılıyordu ki, zavallının kulakları budanalı çok olmamıştı.

O anda gözüm, yanı başımda ayakta duran genç yaverim mülâzım Kasımın yüzüne ilişti.

Yemenli arabın siyah yüzü, iki saniye içinde, kaynamış yumurta akı gibi, bem beyaz kesilmişti.

Yabancı, mütereddid adımlarla masamın ta önüne kadar sokuldu. Ve, bozuk bir arab şivesile sordu:

— Mahmud Nedim Bey siz misiniz ya seyidi?

Bu kulaksız ve garip ziyaretcinin kim olabileceğini, benden ne istiyebileceğini tahmin edememenin uyandırdığı bir merakla, cevap verdim:

— Benim!

O, kulaklarının kanına bulaşmış ellerini masamın kenarına dayadı; oyuklarından fırlamış gözlerini gözlerime

(Sonu 30 uncu sayfada)

...nu

Yemendeki Son VEKİLİ

Hergün biraz daha parlıyanlardan Joan Crawford. Sönenlerden Evelin Brent

NASIL Beslenirler ?

Greta Garbo her yemekte yarım kilo ıvyar yer, Dietrich kotlet sever, Menjü ransız yemeklerini tercih eder.

Holivudlular üç kısma ayrılır.

1 — Fransız yemeğini yiyenler.
2 — Rus yemeklerini sevenler.
3 — Her çeşit yemek yiyenler.

Bu üç çeşit için muhtelif lokantalar ardır. Bu lokantalardaki adamlar, Holivud ıldızlarının hususiyetlerini, rejisörlerden yi bilirler. Garsonlar Greta Garbo, Lilian larvey, Marlene Dietrich, Adolphe Menjü ibi artistleri gayet eyi tanırlar.

Her çeşit yemek satan Sardi lokantanın baş garsonu diyor ki: «Menjü'ye izmet etmesi pek hoşuma gider. Marlen)ietrich ağzının tadını bilen bir artistir. kseriya en eyi yemekleri ısmarlar. 'emekleri bol bol yese eyi, birer parça lır bırakır.

Holivud'un yıldızları boğazlarına çok üşkündürler. Eski padişahlar kadar evklerine düşkün mahlûklardır.

Eski Rus cenarali Theodor Lodiyenki'nin dare ettiği lokantanın müşterisi pek oktur. Titrek ziyalar, ve değişen renkli letriklerle aydınlatılan, çingene musikisile ınlayan, kırmızı önlüklü garsonların hiznet ettiği bu lokantada artistler, on lördüncü Lui'ye yakışan bir zevkprestikle yemek yerler.

Greta Garbo bu lokantaya ya yalnız, ahut rejisör Mamulian ile gelir. Garbo Holivudun en boğazına düşkün bir yıldıdır. Bir oturuşta yarım kilo havyar yer. Bu hususta Garbo ile yarış edecek oktur. Yalnız tazesi olmalı ve ezilmiş lmamalıdır. Aksi gibi Marlene Dietrich zilmiş havyardan hoşlanır.

Eski Rus cenerali diyor ki: «Garbo alnız olduğu zaman tabledot ısmarlar. Her halde hesabı kolay olsun diye; fakat alnız olmadığı zaman istediği şeyleri bol ol ısmarlar.. Kavalyeli olduğu günlerde kseriya lokantadan çıkarken Garboyu, vde yemek için havyar taşıyan, çırak akip eder.

Avrupalı artistler gayet iyi ağızlarının tadını bilirler. Lilian Harvey daha yerine oturmadan yiyeceği şeyleri hiç düşünmeden söyler.

Marlene Dietrich ile Lilian Harvey kotlete bayılırlar.

◆

Clark Gable, zannedildiği gibi, boş vakitlerini kadınlarla geçiren bir Kazanova değildir. Boş vakitlerini dağlarda avlamakla geçirir.

SİNEM'A EĞLENCEMİZ:

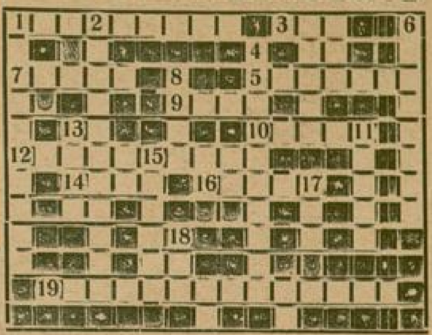

Soldan sağa :

1 — Sibirya mahkûmları filmindeki yıldız.
3 — Alman sinema şirketi.
5 — Yılyızlar şehri.
7 — Işıklar sönünce filmindeki yıldızın ikinci ismi.
9 — Nana filminin yıldızı.
10 — Vücudunun güzelliğile meşhur bir erkek artist.
12 — Fettan bir yıldız.
14 — Anna Stenin ilk filmi.
16 — İlâhî artistin ilk ismi.
19 — Holiwudun Alman yıldızı.

Yukardan aşağı;

1 — Şen bir Alman artisti.
2 — Yeni bir komik.
4 — Harb Filmini yaratan.
6 — Bu sene çok muvaffak olan filmin ilk ismi.
8 — Anna Steni büyük bir yıldız yapan filim.
11 — Kibar roller alan bir yıldız.
13 — Afacan bir Alman yıldızı.
15 — Yeni sinema yıldızımız.
17 — Talatın Ayseldeki ismi
18 — Afacan bir Alman yıldızı.

Jhoan Crawford, oynamağa başlamadan evvel, odasında gramafon çalar. Bu suretle daha hissi oynayabilir.

Norma Sherer elbisesi bozulmasın diye böyle bir acaip koltukta ayakta istirahat eder.

May West boks maçlarını hiç kaçırmaz. Ve her filim çevirmeden önce heyecanlanmak için mutlaka boks maçlarını seyreder.

No.: 1

AVAR OĞL

Yazan :

ZİYA ŞAKİR

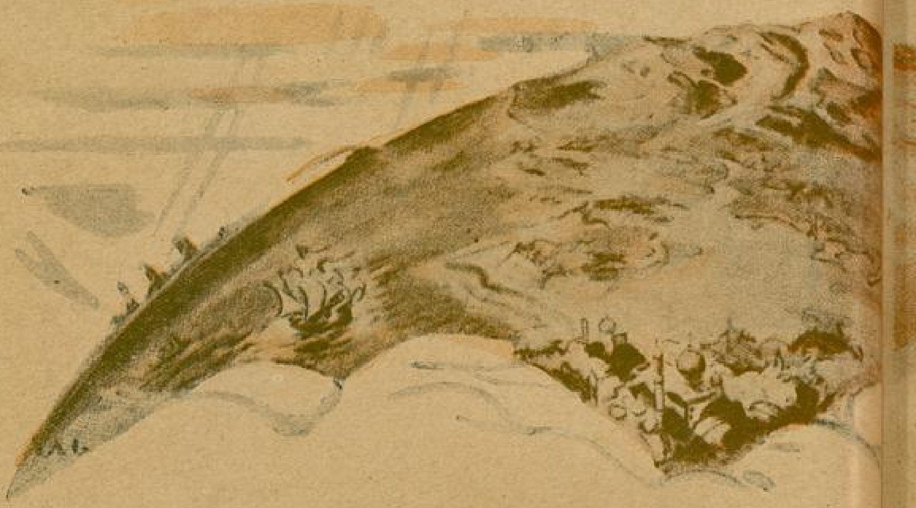

Borular çalınıyor.. Atlılar, oradan oraya koşuyor!

— Hakan geliyor.

Sözleri, her tarafta yükseliyordu... Av yerine kurulan dokuz renkli deri çadırın perdesi hafifce kımıldamış.. arasından, yeşil zümrüt gibi kıvılcımlanan bir çift göz parlamış.. ağaçlıklar arasında kıvrılan yollarda dolaştıktan sonra, tekrar perde kapanmıştı.

Çadırın önünde duran hadım köleler arasında :

— Hakan, şimdi kimbilir ne kadar neş'elidir?

— Ooo.. hiç şüphesiz.. baksana, bu gece şenlik yapılmasını emretmiş!..

— Hattâ.. bu şenlikde bulunması için, (Şaman Boko - labra) ya da haber göndermiş.

— Şu halde.. pek zevkli bir gece yaşayacağız.

Fısıltıları dolaşmıştı.

Çadırın içinden, tatlı kadın sesleri geliyordu.. vakit vakit kesik kahkahalar işidiliyordu Çadır; (Meo - han, lofopo teo - fo sun - kay) muhteşem unvanını taşıyan: (Avar kıralı), (Hakan Bayan)ın zevcesi, (Hatun Lo-şi-ta,)ya mahsustur. Orada hadım esirler, bu çadırın etrafında kuş bile uçurmıyordu.. Kıskanç Hakan, güzelliği bütün Avar mülkünde dillere destan olan karısını, derin bir aşk ile seviyor.. Böyle avlara bile çıktığı zaman, onu sarayında bırakamıyarak, beraberce av yerlerine sürükliyordu.

Hakan, bir haftadanberi bu büyük av yerine gelmiş.. geyik, sıgın, yaban domuzu, dağ keçisi avlamakla vakit geçiriyordu. Dündenberi arkasından at sürdüğü bir ala geyiği, nihayet bu sabah altın mızragıyle vurmuş.. şimdi de, muzafferen karargâhına avdet ediyordu...

❖

Uzaktan, bir toz bulutu yükselmişti.

Ziya Şakir, bugüne kadar tarihin karanlıkları için de örtülü kalmış olan ve pek nadir yazıcıların araştırmağa cesaret ettiği bu esrar perdesini yırta cak ve size, Türklerin ilk defa Bizansa nasıl gel diklerini, burada neler yaptıklarını, ne için ger dönmeğe mecbur kaldıklarını birer birer göstere cektir. Ayni zamanda heyecanlı bir aşk ve kahra manlık macerasını da okumuş olacaksınız.

Biraz sonra da, süt gibi beyaz atı üstünde al harmanisi, parlak miğferinde uçuşan tüyleriyle Hakan görünüvermişti. Hadımlar, çadır kapısının önüne koşmuşlar:

— Hakan geliyor.

Diye bağırmışlardı.. o zaman yine *çadırın perdesi aralanmış.. yine o bir çift yeşil zümrüt parlamış..* bileklerinden dirseklerine kadar kıymettar taşlı altın bilezikler dolu bir kol uzanmış.. perdeyi büsbütün açmış.. dudaklarında genişleyen bir tebessümle :

— Geliyor.

Diye mırıldanmıştı.

Manda ve öküz boynuzlarından yapılmış olan borular, şimdi daha kuvvetle çalıyor.. her tarafta, selâm için çekilen kılıçlar, birer çelik yılan gibi havada şahlanıyor; güneşin karşısında, parıl parıl parlıyordu.

Çadırın önündeki hadım Romalı esirler yerlere kapanmışlardı. Hakan, tüy gibi hafif bir sıçrayışla yere atlamış; esirelerin açtığı çadır kapısına yakla... Kapının iki adım gerisinde, ol... mütenasip vücudu dim dik duran k... görünçe, kollarını açmış:

— Gök Tanrısına yemin ede... bugün vurduğum alageyik, dünya... görülmüş bir şey değildi. Onun ciğerlerini, bir de derisini sana ... ediyorum, hatunum. Fakat buna muka...

Hatun; gülmüş, kımıldamış.. İnc... tellerden örülmüş yarım eldivenli e... Hakana uzatmıştı:

— Anladım, Hakan... buna muk... bu gece tatlı bir şenlik istiyorsun, mi?.. Hay hay... herşey hazır.

Diye, Hakanın sözlerini karşılam...

❖

Gece, karargâh yanup tutuşu... her tarafta öbek öbek yakılan ... sanuber çıralarının kızıl alevleri,

yakut sütünleri gibi yükseliyor; yanan ağaçların kokuları, her tarafa yayılarak tatlı bir sarhoşluk veriyordu. Şenlik, karargâhın önündeki meydanda yapılıyordu. Yerlere serilen postlar, Hakanın maiyet erkânı ile dolmuştu. Bunların aralarında, sığın derilerinden altın kakmalı göğüslükler giymiş Avar asılzadeleri görülüyordu.

Ortada, üst üste konu'muş deri şiltelerin üstünde, (Hakan Bayan) ile karısı, (Hatun Lo-şi-ta) oturuyordu. Hakanın sol tarafındaki küçük sedirde de (Şaman, Boko-labra) bulunuyordu.

Eller çırpılıyor, şarkılar söyleniyor, mest ve mağrur nağralar yükseliyordu. Bu Asya evlâd'arı, artık Asyanın o nefis içkisi olan kımızı unuttukları için; yarı çıp'ak Roma esirleri tarafından meydana şarap tulumları getiriliyor.. Altın, gümüş, bakır şarap kupaları, doldurulup boşaltılıyordu.

Bir köşede, karma karışık aletlerden mürekkep sazlarla, bir musiki heyeti çalgı çalıyordu. Asyanın telli sazlarından, Avrupanın tunç zillerine ve çalparelerine varıncaya kadar biribirine uydurulmuş olan bu musiki halitesinde; gene Asyanın davulu, mağrur ve mütehakkim sesile bütün sazlara hükmediyordu.

Herkes oturduğu yerde bu musikinin ahengine uyuyor, hafif hafif sağa sola doğru sallanıyordu. Aradan çok zaman geçmeden, neş'eler artık coşkunluk deresini bulmuştu. O zaman, Şaman birdenbire yerinden sıçramış, boynunda kopuz asılı olduğu halde ortaya atılmış.. eski bir Türk destanını söylemeğe başlamıştı.

Altayların, Karakurumların, Ergenekonların; asırlara yadigâr bıraktığı bu tatlı hatıralar, gönüllere başka bir neş'e, başka bir gurur saçmıştı. Bütün kalpler şimdi birer kahramanlık kaynağı ha'ini almıştı. Hakan bile dayanamamış.. keskin sesle sert bir nağra basmış:

— Anayurdun pâk toprağından bir avuç yok mu?.. Getirin de sürme gibi gözlerime çekeyim.

Diye bağırmıştı. Hakanın bu hasreti, bütün oradaki Asya evlâd'arının el çarpmalarile karşılanmıştı. Artık Şaman da coşmuş, hem çalup.. hem oynamaga başlamıştı.

Başındaki deri külâhtan rengârenk tüyler fışkıran.. gürbüz, çevik vücudu en cazip kıvranmalarla dalgalanan.. sarı elâ gözlerinde, ateşli bir kalbin alevleri parlayan.. kalın ve kırmızı dudaklarında, aşkın şarabına kanamıyanlara mahsus bir iştiha göze çarpan genç Şamanın gür sesi, perde perde yükseliyor; boynunda asılı olan kopuzun ahenkdar nağmeleri, kalpleri titretiyordu.

Şaman, büyük ilâh (Fo) nun bir münacatından ilham alarak terennüm ettiği bir ilâhi ile şeytanları, fena ruhları defetmiş.. orada bulunanların kalplerine musaffa ve tertemiz bir ruh serpmişti. Bu temiz ruha nailiyetten dolayı herkes, biribirinin kulağına eğilerek yekdiğerini tebrik ediyor; herkes, iki elile yanındakinin göğsünü ve arkasını ovalıyarak, yeni gelen ruhu, vücuduna yerleştiriyordu.

Hakan da, karısına dönmüş.. ellerini uzatmış, vücudunu ovalamaya başlamıştı.

Bu zinde, bu ılık vücudun tatlı harareti, büyük bir ipek yumağını andıran alâstikiyeti, bir anda Hakanın kalbine ve dimağına dayanılmaz bir ateş saçmıştı. Onun, tunç bir heykel kadar kuvvetli ve metin vücudu; bir anda sanki dağılıyormuş, parçalanıyormuş gibi sarsılmıştı. Fakat tam o anda, Şaman ayinini bitirmiş.. son duaya başlamıştı. Hakan da ellerini karısının vücudundan çekmiş.. herkes gibi yere kapanmıştı.

❖

Ayini, raks takip etmişti.. Çalgı takımının oynak bir hava başlaması, meydanı bir anda değiştirivermişti. Kadınlarla erkekler, evvelâ karşıkarşıya birer saf teşkil etmişlerdi. Bu saflar, çalgının ahengine uyarak birkaç kere, deniz dalgaları gibi biribirlerine karşı hereket etmişler, gerilemişlerdi. Sonra el ele vermişlerdi. Gürbüz ve çelik vücutlu erkekler, rengârenk bezlerle örülmüş uzun saçlı başlarını iki tarafa sallıya sallıya muntazam bir ahenkle yeri tekmeliyorlar.. serçeparmaklarından tuttukları sülün gibi Avar dilberlerini, etraflarında çeviriyorlardı. Yaşlı kadınlar, yaşlı erkekler oynamıyorlar.. oturdukları yerde, sağa sola dalgalanarak el çırpmakla, sıçramakla iktifa ediyorlardı.

❖

Uzunca süren bu raks da bitmiş.., sahne degişmişti. Şimdi (Şaman) ortaya bağdaş kurmuş, oturmuştu. (Brahma) dan

(Sonu 27 inci sayfada)

Napoleonun en güzel kızkardeşi,
Murat'ın karısı KAROLİN

NAPOLEO[N]

İpliğin PAZARA ÇIKARILD[I]

NAPOLEON'un AŞ[K] MEKTUPLARI

Meğer boyun eğmez Napoleon, n[...] etekler öpmüş. Aşkın kudreti, anca[k] özü hakikaten kuvvetli olmayanlarda böyle bir münasibetsiz netice doğur[...]

1809 senesinin nihayeti, Napoleon için gayet yüksesk bir şan ve şeref, Avusturya için ise bilâkis gayet derin bir inhitat devri idi. Napoleon Avusturyaya karşı büyük bir muharebe kazanmış, bütün Avusturyalıları ta imparator ve imparatoriçeden en küçük bakkal çırağına kadar kendisine düşman yapmış idi. Bütün Avusturya, derin bir meyusiyet içinde müthiş bir gayz hissediyordu. Yalnız Meternih Avusturyanın istikbâli hakkında büyük ümitler besliyordu; çünkü Fransada ve bilhassa Napoleonun şahsında mühim tahavvüller husule geleceğine kani bulunuyordu.

Fransa, Avusturya sulh muahedesinin aktinden sonra - yani 1809 senesi ilk teşrininde - Napoleonun imparatoriçe Jozefinden ayrılması, Avusturya Başvekilinin ümitlerini kat kât arttırdı. Jozefin Napoleondan altı yaş büyüktü, ve dünyaya bir veliaht getiremiyor idi. Halbuki Napoleonun bir veliahte ihtiyacı vardı.

Napoleon Jozefinden ayrıldıktan sonra, ikinci bir izdivaç yapmağa hazırlandı. Ancak müstakbel Fransız imparatoriçesinin, Avrupa hükümdarlarından birinin sülâlesinden olması mültezem idi. Diğer tarafdan katolik olması da lâzım geliyordu. Çünkü Napoleon bu hususu resmen Papaya vadetmişti.

Ayni senenin sonlarında Avusturyanın Paris sefaretinden: «Fransız yüksek mahfellerinde, Arşidüşes Marie Louise'in evsafı hakkında pek ziyade alâka gösterildiğine dair» haberler gelmesi üzerine, Meternihin ümitleri daha çoğaldı. Bilhassa Napoleonun bir aile ittifakı akdetmek arzusunda bulunması, Avusturyada büyük bir hüsnü tesir husule getirdi. İmparator ile başvekil müttefik kaldılar. Napoleonun arzusuna muvafakat gösterildiği taktirde, Avusturya için uzun bir sulh ve sükûn devri temin edilmiş olacak, Marie Louise'in Napoleon ile izdivacından Avusturya mühim menfaatler istihsal eyleyecekti. Bunun için Avusturya yüksek mahafilinden Fransaya müsait haberler geliyordu. Bilhassa Meternih ile bizzat imparatorun ağzından muvafakat sözleri işidiliyordu.

Ve işte bunun üzerinedir ki Napoleon 1810 senesi şubatının iptidasında, yani Jozefinden ayrıldığı günden altı hafta sonra, Marie Louise'in elini istemek için resmen Avusturya imparatoruna müracaat etti.

Acaba bu esnada Marie Louise Napoleon hakkında neler düşünüyordu? Onun zalim bir adam olduğunu, hatta nazır'arını dövdüğünü, ve iki ceneralı da kendi elile öldürmüş bulunduğunu işitmişti. Maamafih Habsburg ailesine mensup bir kız için, babasının arzusuna muvafakat etmekten daha büyük bir saadet olmadığını da, kendisine anlatmışlardı.

Bu sebebten dolayı Marie Louise, Napoleonun Jozefinden ayrılması üzerine kork-

mağa başlamıştı. Arkadaşlarından[...] ne yazmış olduğu bir mektupta şöyle[...] du: «Yeni zevcenin ismini öğrenme[...] ile, her gazeteyi gözden geçiriyor[...] itiraf ederim ki bu husus geciktikçe[...] hilâfına olarak, üzülüyorum.„

Meternih imparatorun kararını[...] Louise'e tebliğ edip cevap istedikte[...] Louise: «Atina kızlarının kendiler[...] helere fada ettikleri gibi, kend[...] babasının arzusuna karşı nefsini[...] edeceğin» ona söyledi. Mamafih[...] taraftan babasının kendisini fe[...] adamın eline teslim etmeyeceğine[...] bulunuyordu.

Bir yandan da Marie Louise yavaş[...] Napaleon hakkında itimat besleme[...]lıyordu. Bir gün Meternihnin ev[...] meğe davet olundu. Fransız sefiri[...]zır bulunuyordu. Marie Louise Na[...] hakkında Fransız sefirine şu sor[...] bulundu:

"Napoleon musikiyi sever mi? [...]sinin, bir muallimden rübab ders[...]sına müsade edecek mi? Kendisi [...] oynamak bilmediğinden acaba bun[...]zur görecek mi?» Ve ilâve olarak «Mamafih imparator arzu ederse bi[...] mualliminden kadril öğrenirim.„

FRANSA bu vesikaları 500,000 franga satın almıştır.

Marie Louise babasının sarayında her araftan teşvik ediliyor, yalnız Napoleonun timadını kazandığı taktirde bahtiyar olacağı kendisine söyleniyordu. Hatta babası mparator Franz I dahi kendisine iyi nasihatlar verdi ve: "İnn şehrini geçergeçmez Fransız olmaklığın icabeder„ dedi.

Ve işte bu esnada idi ki Napoleon ilk defa Marie Louise' mektub yazdı, resmen elini istedi.

NAPOLEONUN MARİE LOUİSE'E YAZMIŞ OLDUĞU İLK MEKTUB:

Sevgili Kuzin,

Muttasif bulunduğunuz parlak meziyetler bize, size hizmet ve hürmet eylemek emelini telkin etmiştir. Ve bu sebebten dolayı pederiniz imparatora müracaat, ve saadetinizi bize emniyet etmelerini kendilerinden istirham eylemişimdir. Acaba bizi böyle bir teşebbüse sevkeden duyguya, sizin dahi iştirak ettiğinizi ümit etmeğe cesaret edebilir miyim?

Hakkımızda beslediğiniz duygu, bidayette ne kadar hafif te olsa, onun tenmiyesi için o kadar ihtimam göstermek, ve her zaman sizin memnuniyetinizi celbetmek için o derece müsırrane çalışmak isteriz ki, herhalde bir gün kalbinizi kazanmağa muvaffak olacağımızı ümit eyleriz. İstihdaf ettiğimiz yegâne gaye, ancak bundan ibarettir; ve sizin dahi bu hususta lütûfkâr mesainizi teşrik etmenizi istirham eyleriz. Sevgili Kuzin, Cenabıhaktan sizi daima kendi kudsî ve kerim himayesi altında bulundurmasını dilerim.

Sadık Kuzeniniz
Napoleon

NAPOLEON'un ikinci karısı, Avusturya İmparatorunun kızı Marie Louise

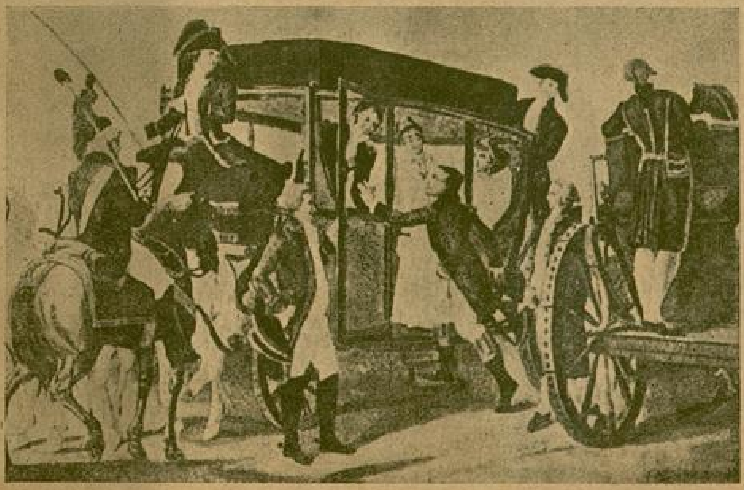

Napoleon Marie Louise'i Compièçn Şehri kapısında heyecanla karşılıyor.

Napoleon Marie Louise'in cevabını beklemeksizin, kendisine aşağıdaki mektubu yazdı:

(Sonu 28 inci sayfada)

Yazan :

SUAT DERVİŞ

SAADET NEDİR

Güzel fakat beyinsiz bir kadın için saadet elinin altına geçmesini istediği bu değerli taşlardır.

Saadet nedir ? Canlı mıdır, Ca sız mı ? Yenir mi ? Yenmez m Kadın mı, Erkek mi? Bilir misin

Bilmem siz de benim gibi bir hayatda saadetin ne olduğu şifre etmeğe uğraşdınız mı ?

"Saadet„ denildiği zaman şü dir ki her kalb, kendi malik ola bir hazinenin hasretile çırpınır; denildiği zaman her insan bü işteha ile ona sarılmak, bü sabırsızlıkla ona atılmak ister...

Saadet tarifi imkânsız.. anla pek müşkül, ve akıcı bir mefh

Saadet neder ?.. Saadetin ka vardır... Cebhesi nasıldır.. Canlı cansız mıdır ?.. Yenir mi, y mi?.. Kadın mıdır, erkek midir ?.

Bilir misiniz.

Hayır bilmezsiniz... bu bilm binbir hal sureti, binbir manası, yüzü vardır.

Saadet bilmecesinin manası insan kendi ahl anlayışına, sınıf ve lerine, muhitine, nüşüne ve hayat rına göre değişdir

Hattâ her in kendi değişik zam daki yaşayış ve tarzına göre de, bir telâkkısi vardır. bu telâkkinin üz tesiri olduğu gib yenin de, sıhhat bu telâkkiye m olacağı şübhesizd

Bütün insanlık nasız olarak :

— Ah bir mes bilsem!..

İştiyakını besl Fakat ırkların

Beş yaşında bir çocuk için saadet sıcak bir yemek, bol oyuncak, oyun ve sıhhattir.

lerin, sınıfların, zümrelerin saadet telâkkileri biribirinden ayrı olduğu gibi; her ferdin kalbinde hasretini taşıdığı saadet mefhumuna verdiği mana, diğer mevcudun mefhumuna verdiği manaya uymaz...

Meselâ ben sizinle herşey üzerinde bahis tutuşabilirim ki Mussolini'nin saadet telâkkisi ile, herhangi bir Habeş vatandaşının saadet telâkkisi arasında mühim farklar vardır.

* * *

Saadet nedir ?.. diyoruz... ve henüz bu suale cevap vermedik... Saadet yenir mi, yenmez mi? diye sorduk... Saadet hem yenir... hem yenmez... Yani günlerce aç dolaşmış fakir bir insan için saadet yenir. Çünkü onun için saadet bir tavuk budu, bir kuzu kızartması, bir tatlı, hattâ bazan kurumuş bir ekmek parçasıdır... Günlerce bu saadete kavuşmağı tahayyül ediyor...

Fakat hasis bir zengin için mes'ele büsbütün başkadır... Hasis zengin için

Hülyalı bir genç kız için saadet, sevgilisinin kollarındadır.

saadet yenilmez, bir banka kasasına istif edilir... Çünkü onun için saadet yenilmeyen bir paradır...

Saadet canlı mıdır... Cansız mıdır? diye de sordum galiba... Saadet dokuz ay karnında taşıdığı yavrusunu, sabırsızlıkla bekleyen bir anne için canlıdır... Fakat saadet zengin amucasının mirasını bekleyen bir züğürt akraba için cansızdır... Birincisi için gülücük yapan.. ağğucuk yapan pembe, beyaz tombul bir yavrudur... İkincisi içinse... beyaz bir döşekde, beyaz çarşafların altında upuzun yatan, yeşil derisi büyük kemiklerini saran bir ölüdür.

Saadet, kadın mıdır, erkek midir? diyorduk. Saadet, kendisinde gençliğin ilk ateşini hisseden on beş on altı yaşında küçük bir erkekcik için, kadındır... Gençliğinin ateşini kalbinde ve damarlarında söndürmüş olan, ve bütün hayatınca eş kısmeti çıkmamış olan zavallı bir ihtiyar kız için "erkekdir". Saadetin cebhesi vardır... İstanbullu için saadetin kübik bir cebhesi vardır. Bu cebhe de Taksim veya Nişantaşında kurulabilecek bir apartmanın cebhesidir.

Saadet, beş yaşındaki bir erkek çocuğu için, bir kılıçtır.. Saadet, beş yaşındaki bir kız çocuğu için, bir

(Arkası 31 inci Sayfada)

GÜMÜŞ PINAR

Yazan :
CAHİT UÇUK

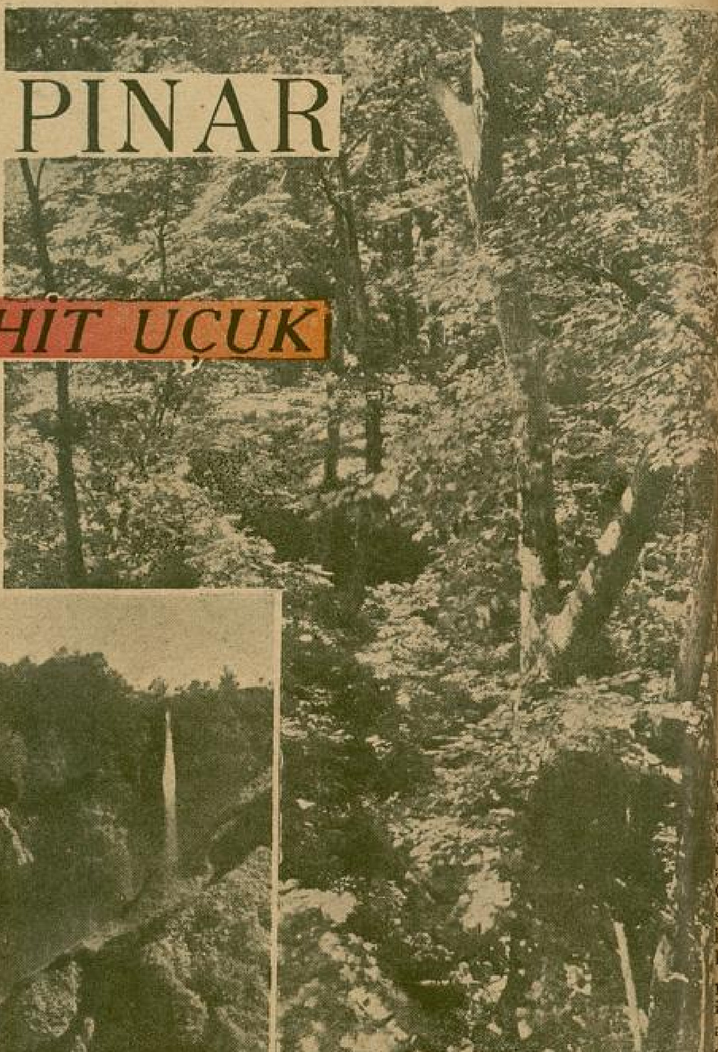

Göz alabildiğine adam boyu sarı tarlalar, serin bir akşam esinile dalgalanıyor.. Güneş yaygın renkler saçarak ovanın sonunda belirsiz dalgalarla titreşen ekinlerin kucağına yavaş yavaş iniyor.. Mavi gökte, yumuşak bulutlar var.. Tarlaların sınırlarından akan ince-

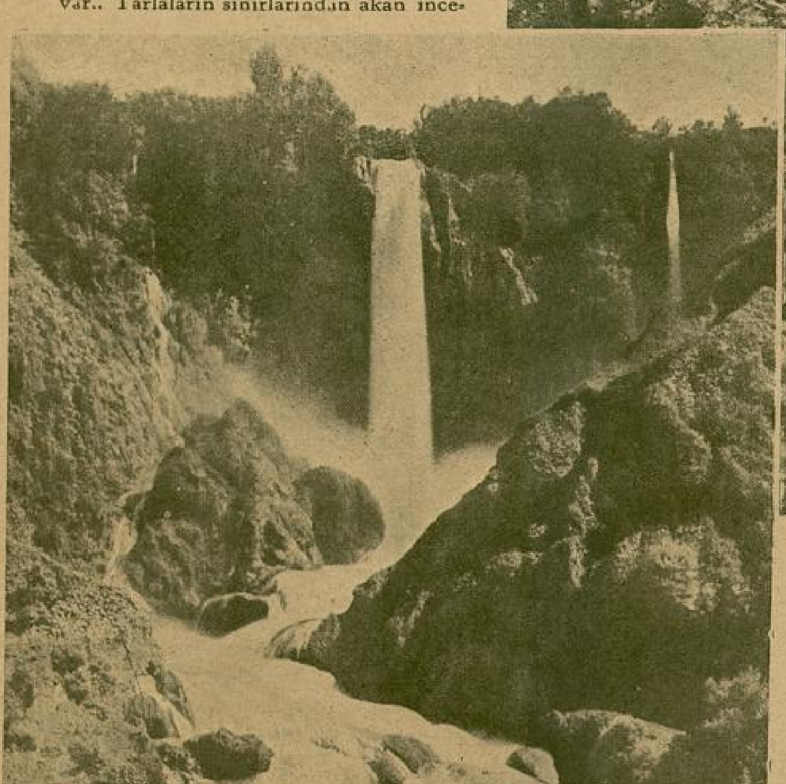

cik mavi sular git gide koyulaşıyor; esin ürperen boş alana akşam çöküyor.. doğmadan evvel nasıl ak bir aydınlık ortı sararsa, gün batmadan evvel de öyle bir aydınlık ortalığı sarıyor.. Düşlerde nen yaygın renkli bir akşam başlan Armutlu tarlanın dar sınır yolundan. çift çıplak ayak koşar gibi yürüyor. ayaklar, arada bir rengi kararan sulara dal İnce uzun boylu bir kızındır bu ayaklar. tünde ak bir entari, önünde önlüğü sıvanmış yanık kollarında su sesi gibi veren gümüş bilezikler... Bu kızın başı yanını saran saz benizli tarlaların rengi Başından örgü saç sarkıyor.. Alnında bi altın pırıldıyor, gözleri koyulaşan gö rengi gibi.. ve korku dolu.. Ortalığa yalnızlık kokuları, yüreciğine ateş, gözle korku doldurmuş.. İki elinde gümüş kalaylı iki sitil (bakırdan kova), koşar tarlaların arasından ilerliyor.

Birdenbire ekinlerin içinden bir deli fırladı. Kız yolunun kesilmesinden sıçradı ve sitilleri yere bıraktı; önünde duran delikanlının yüzüne bakı

— Ayol Ali !.. yüreğimi oynattın, pusuya mı yatmıştın böyle ?..

Diye tatlı tatlı çıkıştı.. Ali çam yarması gibi bir delikanlıydı. Onları yan yana gören yabancılar kardeş sanırl

yulaşıyor; esin
n çöküyor..
bir aydınlık ort
vvel de öyle
r.. Düşlerde
akşam başlan
ır yolundan.
gibi yürüyor.
ran sulara dal
dır bu ayaklar
inde önlüğü
su sesi gibi
Bu kızın başı
rlaların rengi
r.. Alnında bi
koyulaşan
a.. Ortalığa
ne ateş, gözle
inde gümüş
kova) , koşar
yor.
inden bir deli
yüzüne bak
kardeş sanır

Biribirlerine öyle benziyorlardı. Yakın bağ komşusu hem de çocukluk arkadaşıydılar..

Ali kızın ellerini yakalamış :

— Kız Çiğdem!. nerden geliyon böyle aşam, aşam (akşam geç vakit manasına)?..

Alaca karanlıkta gözleri ışıldayan Çiğdem :

— Gümüşten geliyon; babama soğuk acık yapacaktım; bir solukta gider gelirim dedim ama, pınarda Alâdere "bir köy ismi" kızlarını gordum; onlarla bir iki horata (lâkırdı) ettim. Alânda akşamın çökmesi belli olmuyon ki.. geç kaldım diyde koşarken, bi keste sen yolumu kestin !.. Haydi hoşça kal Ali..

Ellerini Alinin ellerinden kurtarmak istedi; oyse ki Ali sımsıkı tutuyordu. Başını kıza yaklaştırdı, kızın gözlerine bir yürek bakışıyla baktı.

— Çiğdem !.. dedi; Hasana varacak mısın ? Çiğdem ellerini kuvvetle Alinin ellerinden çekti :

— Korkma Ali !.. dedi, ölsem ben Hasana varmam..

Sonra, sevinçle bakan Alinin gözleri önünden, duman gibi kayboldu. Alinin kulaklarında, gümüş bir çıngırak sesi gibi, bir ses kaldı : — " Korkma Ali!.. ölsem ben Hasana varmam...

***

Yıldız pırıltılarının sızmadığı sık ağaçlıklı bağda [bağ: Anadolunun bazı yerinde bahçeye derler] nemli çimenlerin üstüne serilen hasırlar, temiz minderler ve bir bakır sini var... Sofranın üstündeki çardakta kocaman bir fener asılı, içinde bir petrol lâmbası yanıyor. Cama pervaneler çarpıyor.. üç kişi bu sininin çevresine diz çökmüşler.. kaşık sesleri var sade... Uzaklardaki su birikintilerinde kurbağalar ötüyor. Ürpertici bir çimen kokusu sessizlikler içinden yükseliyor. Çiğdem, babası, annesi yemek yiyorlar bu sofranın başında... Üç bakır üsküre (bakır kâse) buz gibi cacıkla dolu.. Tahta kaşıkların ve Çiğdemin bileziklerinin sesi... İlk konuşan Çiğdemin anası oluyor..

— Öz özüm!.. (canımın içi manasına) diyor kocasına; bu gün Çiğdeme yine dünür (görücü) geldi. Alâderelilerin Hasanın anası, Hasan: "ille de Ciğdemi isterim. Gorümlük (yüz görümlüğü) beş beşibirlik takarım; düğünü de şehir davuluyla kurdururum., diyormuş. Bu sözleri baba hiç aldırmadan dinledi:

Sağ olsun Hasan oğlumuz; ille ben kızımı altına satmam, bilirsin ya seni de altınla almamıştım.

Çiğdemin gözleri pırıldıyordu sevinçinden.. Daha hiç konuşmadılar, yemek yendi. Kalktılar.. yemiş zamanı bağda damlarının önünde yatardı. Ana kız sofrayı kaldırdılar, döşekleri serdiler; hasırların üstünde sessizce vakitler geçti. Ve yattılar..

***

Sabah ilk ışıklar, yeşil bir kandilden süzülen renkler gibi, sık ağaçlardan aktı.. Bülbüller ötmeğe başladı, yapraklar ilk rüzgârla kıpırdaştılar. Sonra yavaş yavaş köy uyandı dört yandan sesler yükseldi; bütün köyün horozları ağız birliğile öttüler.. Sabah oldu. Çiğdem, yeşil bağın çimenleri ortasındaki essahdan bir ilk yaz çiğdemi gibiydi. Uyuyordu. Anası, babası kalkalı çok olmuştu; hayvanları timar etmişler, ineği sağmışlar, ocağı yakmışlardı. Üstünde kocaman bir sitil süt kaynıyor; dört yana mis gibi kokular saçıyordu. Ocağın başından anası seslendi :

— Çiğdem! galk gızım (kızım) yayıh (yayık) seni bekliyon..

Çiğdem uyandı tatlı tatlı gerinerek döşeğinden fırladı. Üstüne entarisini geçirdi, damın önünden akan oluktan yüzünü yıkadı. Anası ona taze süt kaymağı ayırmıştı. Onu yedi, sonra kollarını çemredi (çemremek = sıvamak) ayvanın (ayvan = abdan değil) önünde asılı duran keçi tulumu yayığın başına geçti.Salıntılı iğilişlerle yayığı yaymağa başladı. Bilezikler şıkırdıyor; yayıgın içinden çırpınan sütlerin söylediği türkü duyuluyordu. Sonra kendi de bir türkü tutturdu :

Bu dere uzun dere,
Kırılmaz buzun dere.
Tanrıya yalvarayım
Tanrı dileğim vere..

Üç güzel ses bir olmuştu, kızın yumuşak sesi.. bileziklerinin vuruşan sesi.. sütün çırpınan sesi..

Sütün türküsü tükendi, çünkü yağ olmuştu, Çiğdem arıktan bir sitil soğuk su aldı. Yayığın ağzını açtı, büyük bir tahta kaşıkla, ayranın üstünde yüzen küçük top top yağları biribirine vurarak, toplamağa başladı. Yağ büyüdükçe soğuk suyun içine iniyor, tahta kaşığa bastırıyordu.

***

Harman zamanı gelmişti, ekin saplarının üstünde başaklar boyunlarını bükmüşlerdi; artık kuvvetleri tükenmişti, incecik gövdelerinde dolgun başlarını taşımaktan.

Bütün köyün kuvvetli, gürbüz gençliği tarlalara saldırmışlardı ellerinde oraklar, biçiyorlardı ekin türküleri okuyaraktan.. Kocamışlar demetliyorlardı arkalarından.. Beş on gün içinde adam boyu dalgalı ekinler, boşalan tarlaların, ortasına, birer güneş yığını gibi yığılmışlardı. Boş tarlalarda dönen döğenlerin üstünde gelincik gibi.. mine gibi kızlar vardı. Çiğdem de bunların içindeydi. Öğle dinlenmesi verilmişti, o arkadaşlarının en sıkısı ve en güzeli olan Gülsümü aldı, büyük bir yığın buğdayın gölgesine sindiler; Çiğdem :

— Bacım Gülsüm !.. diye başladı, ve bütün dinlenme zamanı konustular. Sonra ikisi de at koşulu düğenlerine, iyi bir tasarlaması olan adamların sevincile, atladılar. Kaygan sapların üstündeki düğenlerinde dimdik durarak döndüler. Döndüler.. akşam buğday yığını harman yerine ininceye kadar..

Ertesi gün bütün köyde bir meraktır gidiyordu. Acaba suyu Gümüş Pınardan hangi delikanlı daha ilk getirecek?.. Hasan mı? Ali mi?.. İki delikanlı da Çiğdemi istiyorlardı. İkisinden birisini seçmek lâzımdı. Babası Aliyi, anasını Hasanı istiyorlardı. Çiğdemse elbet Aliyi isterdi, çünkü onu çocukluğundanberi seviyordu. Ama Alinin parası yoktu; yoktu ama gençti, köyün en kuvvetli babayiğitiydi.. Halbuki Hasanın sade parası vardı, ufak tefek çalımsız bir delikanlıydı..

***

Çiğdemin babası, iki kalaysıy kırmızı bakır sitili, gözleri yanan iki delikanlının eline verdi :

—Yolunuz açık olsun oğullar!.. dedi, bir sitil dolusu Gümüş Pınar suyu bana ilk getirene Çiğdemi vereceğim.

İkisi de, yayından fırlamış oklar gibi, yeşil bağın meşe dalından yapılmış kapısından fırladılar..

Çiğdem gözleri yaşlı bekledi, bekledi.. artık uykuda gibiydi. Kulakları uğulduyor, gözlerinde şimşekler çakıyordu. Kendi içinin seslerinden, köyün sesini duymıyordu. Bellisiz vakitler geçti... Birden başının ucunda, yüreğinden kopma bir ses adını çağırdı. Yaşlı gözlerle Çiğdem bu sesin geldiği yana baktı; sonra gök gözlerini göğe doğru kaldırdı, dudakları dua eder gibi açıldı :

— Tanrıma şükür, dedi.

Bağın kapısından ilk giren Ali, ondan sonra Hasan olmuştu. Çiğdemin sözünü Aliye kestiler.

***

Harman bitti güz geldi. Güz gitti kış geldi; kışdan sonra ilkbahar.. Çiğdemle Ali yeni yeşeren tarlaların sınırlarından ellerinde birer sitil, Gümüş Pınara gidiyorlardı. Dört yan, göz alabildiğine yeşildi; yürüdüler.. yürüdüler Gümüş Pınaradek.. Gümüş Pınarın gümüş rengi pırıltılı kayalarının koynundan akan buz gibi bir suyu vardı. Her yanında yaban gül çitilleri [çitil=fidan] doluydu. Dört yapraklı pembe güller açmıştı bu çitillerde... Biraz ötedeki ormandan, şakıyan bülbüllerin sesleri.. her taraftan yüreklere çarpıntı veren çiçek kokuları taşıyordu. İki yavuklu gök gözlerinin güneş bakışlarile, biribirlerine bakıyorlardı.. Kayalıklara oturmuşlar, suyun serpintilerile hava içine dolan kokusunu kokluyorlardı. Gümüş kayalıkların ak köpüklü suyu, yan yana koydukları sitillerine akıyordu. Bu sitiller dolmuş, üstünden taşıyordu sular.. Ali, bu tatlı sessizliği bozmaktan korkar gibi yavaş sesle :

— Çiğdem !.. dedi; halâ şaşıyorum o gün Hasanla suyumuzu beraber doldurmuş; Çatal bağadek beraber gelmiştik. Çatal bağda ikiye bölünen yola yine beraber daldık.. O neden benden geç geldi ?... Çiğdem tatlı tatlı güldü:

— Onu ben yaptım; dedi. Hasanın yoluna Gülsüm, susuzluktan bayılır gibi çıktı; birkaç yudum su içerek onu oyaladı. Ondan geç kaldı Hasan..

Ali içinde çözülen merak düğümünün yerine, sevdasının bağlarına bir düğüm daha attı, Çözülmez bir düğüm.. Sonra Çiğdemin elinden tuttu, üstünde dört yapraklı pembe güller açmış gül çitillerin yeşilliğinde, gözden ittiler.

***

Gümüş Pınarın, kayalıklarından akan ak köpüklü su, iki parlak sitilin üstünden durmadan taşıyordu..

Gömleksiz ölüp, kefensiz gömülenlerin taşsız me-
larına, Sabuncakisde yaptırılmış mükellef çelen
gönderen bir cemiyete!

Selâmi İzzet Ateş Püskürüyor

Yazan:

SELİM TEVFİK

Geçenlerde, Babıaliden aşağıya doğru iniyor ve kendi kendime :

— Arabacıların, kunduracıların, boyacıların, meyvacıların, camcıların, adetleri birkaç düzüneyi bile bulmıyan dağ, av sporcularının bile birer cemiyetleri var. Hülâsa, şöyle bir hesap edilse, memlekette meslek, san'at başına değil adam başına bir cemiyet düşer.

Fakat bu bolluğa rağmen, biz gazeteciler halâ bir cemiyet kuramadık! diyor, adeta esefleniyordum.

Tam o anda gözüme, eski İkdam Yurdunun kapısında sallanan bir tabelâ ilişti; üzerinde: "Basın kurumu„ [*] yazılı olan bu tabelâyı görmek, içimi, en sefil anında, zengin bir hazine bulmuş kimselerin keyfile doldurdu.

Ben bunca yıllık yazıcıyım. Bu mesleğin akla gelmedik cilveleri, ne acıdır ki beni, sırasına göre yiyeceğe mühtaç olacak hallere de düşürdü.

Ve o zamanda ben; böyle bir cemiyetin yokluğunu acı acı duydum.

Fakat asıl acısı şu ki, ben onun derin yokluğunu duyarken, o varmış!.. Bugünedek Matbuat Cemiyetinin mevcudiyetini duymayışımın sebebini, biraz kendi lâkayıtlığımda; biraz da bu cemiyetin, alâyişsizliği, sessizliği tercih edecek kadar mütevazı oluşunda buldum; fakat ne yalan söyleyeyim, Matbuat cemiyetinin bu sessizliğini, sefalete düştüğüm günlerde de muhafaza edişini, tevazuuna veremedim.

O sırada omuzuma dokunan bir el, beni düşüncelerimin dalgınlığından kurtardı. Döndüm ve karşımda değerli dostum Selâmi İzzeti buldum. Cemiyeti Belediyenin yeni ve mütevazı âzası!

— Ne o, dedi, bir derdin.. bir dileğin var galiba?..

Acı acı güldüm:

— Hayır, hamdolsun, bu günlük ne derdim, ne de dileğim var. Fakat bizim Matbuat Cemiyetinin varlığını, dertli ve dilekli günlerimde bilmediğime yanıyorum şimdi. Vakıa o zaman onlar bana el uzatmadılar ama, belki halimden haberleri yoktu, ve baş vursaydım; başımın caresine bakarlar, derdime bir derman bulurlardı !...

O, pişkin bir eda ile başını salladı:

—Eseflenme dostum!.. birşey kaybetmemişsin. Zira Matbuat cemiyeti, cemiyetleşmiş bir Marko paşa külâhı gibidir. Onun için, emin ol ki, ağlasaydın bile, meme vermezlerdi?

Bay Selâmi İzzet, hayretle açılan gözlerime baktı ve, koluma girerek güldü:

— Âzizim, öyle anlıyorum ki sen, bu cemiyet hakkında oldukça cahilsin. Eğer biraz vaktin varsa, seni cemiyet hakkında biraz tenvir eyleyeyim!

Bir kahvenin tenha bir köşesinde, ısmarladığımız çayları yudumlarken, muhatabım :

— Nizamnamelerine göz gezdirmiş olanlarbilirler;ki, dedi:"Matbuat cemiyeti, mensuplarına yardım et - mek.. mensupları - nın hakları korumak maksadile kurul

Fakat, buna rağmen evvelâ, külünden bugüne kadar, bir te subunun hakkını korumuş Buna bir tek misâl gösterileme

Netekim, daha üç gün evve buat Umum Müdürlüğü aklın eseri idama mahkûm etti. Ve cemiyeti bu vaziyet karşısında kıpırdatmayı bile zahmet saydı.

Maddî muavenet cihetine Matbuat çemiyeti, şüphe yok ki, yır kurumu, bir darülâceze, b hane değildir. Fakat nizamname maddesile: "yoksul kalacak m rına yardımı taahhüt etmiştir„ deyi ileri sürerek te, tahsildarla de bir de cerre çıkarır.

Fakat, toplanan para ile yardım arasında, dağlar kad vardır.

Bu nisbetsizliğe bir misâl lâzımgelirse, diyebilirim ki : mensuplarından bir dana alır, kabilinde bir sucuk verir.

Hem de bayat, ve iştah tık sucuk! içimizden birimiz, kaldı rünecek kadar sefalete düşerse oynatamıyacak derecede hast cemiyet onu, memleket hast rinden bir rır. Fakat değil ha.. B yikimizle...

İçimizde dönüşsüz larsa, cem buçuk liray sini kaldır rına bir d yollar.

—[Eğer ride kalm alarına verir.

Âzaların ten elli

[*] Basın Kurumu, "Matbuat cemiyeti„ nin öz türkçesidir.

ar, borç para almaya hakları vardır. şte cemiyet, sade bu vazifesini mükemmel yapmıştır. Aşağı yukarı bütün zalarına ellişer lira dağıtmış, hatta u parayı istirdada bile teşebbüs etnemiştir. Hem de, birçok istirdat imkânlarına malik olduğu halde...

Merakla sordum :

— Herkes alacaklıdan kaçar dostum!.. Sen, aleyhinde söyleyeyim derken, bu cemiyeti gözüme sokuyorsun. Bir cemiyetin alcağını aramamasından şikâyet olur mu?

O, kurnaz bir gülüşle :

— Kazın ayağı öyle değil, dedi. Cemiyet, menfaatını, bu paraları fedada bulmuştur da ondan aramaz. Zira bu şerait dahilinde, borçlu âzalar tabiatile birdaha borçlanamıyorlar, ve cemiyet; birkaç yüz lira dağıtmakla, programındaki istikraz faslını ebediyen kapamış oluyor!.

Bay Selâmi İzzet, bana ve kendisine birer çay daha ısmarladıktan sonra:

— Sana, dedi, bu cemiyetin bir garabetini daha anlatayım sırası gelmişken. Son zamanlarda Matbuat cemiyeti, âzalarının sigorta olunmalarına tavassut ediyor. Sigorta olunanlardan, yaşları kırkı geçmemişler ayda üçyüz yetmiş beşer kuruş verecekler.

Bu paranın 25 kuruşunu cemiyet verecek, yani biz cemiyete tediye ile mükellef olup ta, nasılsa veremediğimiz 25 kuruş aylık aidattan, bu suretle resmen muaf tutulacağız.

Bu para senede 42 lira tutuyor. Buna mukabil, tabiî bir ecelle gürlersen ailen 1000 lira alacak; kazaya kurban gedersen 2000 lira. Ve Matbuat cemiyeti, bu şartlarla sigorta olunmak imkânını, âzalarına mühim bir yardım, büyük bir nimet, yaman bir lutuf gibi bahşediyor.

Halbuki ben, başka bir kumpanyaya hayatımı sigorta ettirdim. Ayni parayı veriyorum.

Eğer tabiî ecelimle ölürsem 1000 lira verecekler, kazaen ölürsem ailem iki bin değil tam beş bin lira alacak.

Bütün bunlardan başka, meselâ şayet sağ elim çalışamazsa 3000, sol elim sakatlanırsa 2500, ve maazallah beynim hastalanırsa beş bin lira alacağım. Üstelik te her hastalığımda kompanya, tedavi için bana günde beş adet lira tediye etmeyi taahhüt etmiştir.

Sorarım sana, bunlardan hangisi nimettir?

Bay Selâmi İzzet, biraz düşündükten sonra sözüne devam etti:

— Bu cemiyetin aksayan tarafları sade bu kadarla kalsa yine eyi, fakat saymakla bitmiyor ki dertlerimiz, şikâyetlerimiz.

Meselâ Avrupalı bir gazeteci gelir. İçimizde günlerce, haftalarca, aylarca oturur. Yer, içer, çıkar gider. Matbuat cemiyeti, bu gazetecinin adını dahi bilmez; ve herif tabiî memleketine dönünce aleyhimize yazmadık şey bırakmaz. Mübarek cemiyet, bu yazılanları okumaz bile.

Ecnebî matbuatla fırka temasdadır. Propagandayı fırka yaptırır. Gazetelerin; mecmuaların, piyeslerin, romanların mukadderatı Matbuat Umum Müdürlüğünün eline kalmıştır. Âzaların istikballeri, gazete patronlarının mürüvvetlerine bağlıdır.

Matbuat cemiyeti ise, bütün bunlara mukabil, işsiz, yoksul arkadaşlar namına ticarethanelerden, bankalardan, şuralardan, buralardan habire para toplar.

...Matbuat cemiyeti evvelâ: mümessil bir cemiyet değildir. Zira elinde hiç bir kuvvei müeyyidesi yoktur.

Saniyen: Matbuat cemiyeti bir hayır müessesesi değildir. Zira hiçbir yarıdmı görülmemiştir.

Salisen : Matbuat cemiyeti, bir matbuat cemiyeti değildir. Çünkü bu ana kadar Matbutın hiçbir derdine merhem sürmemişdir.

Ve nihayet Matbuat cemiyeti bir "cemiyet,, dahi değildir. Çünkü...

Onlardan bu paralarla neler yaptıklarını sorsan, yalnız şu cevabı verebileceklerdir :

— Para topladık: balo verdik. Vapur gezintileri tertip ettik. Ve, gömleksiz ölüp kefensiz gömülenlerin, taşsız mezarlarına, Sabuncakiste yaptırılmış mükellef çelenkler gönderdik!

Güldüm:

— Nankörlük etme dostum, evin yandığı zaman bu cemiyet sana maddî yardımda bulunmuş!

Selâmi İzzet güldü. Fakat acı acı, ve:

— Evet, dedi, verdiler. Fakat Kâzım Refikin kefaletile, ve tıbkı bir banka gibi faizle. Ben bu kefilimle, ve bu şartlarla aynı yardımı istediğim, dilediğim her yerden bulabilirdim.

Muhatabım yerinden doğruldu ve, hitabesini neticeye bağlayan bir hatip edasile:

— Âzizim, dedi, evvela : "Matbuat cemiyeti,, mümessil bir cemiyet değildir. Zira elinde hiçbir kuvveî müeyyidesi yoktur. Saniyen: "Matbuat cemiyeti „ bir hayır müessesesi : değildir. Zira belli başlı hiçbir yardımı görülmüş değildir.

Salisen: "Matbuat cemiyeti,, bir Matbuat cemiyeti değildir. Çünkü bu ana kadar matbuatın hiçbir derdine merhem sürmemiştir.

Ve nihayet Matbuat cemiyeti, bir "cemiyet,, de değildir.

Çünkü, "cemiyet,, topluluk demektir. Halbuki Matbuat cemiyetinin yıllık kongresinde bile ekseriyet toplanmaz!

Güldüm:

— Baloda toplanıyorlar ya?

— Baloda toplananlar, Matbuat cemiyetinin âzaları değildir. Oraya para ile, veya hatır gönülle ellerine birer bilet geçirenler, ve Matbuat cemiyetine; sade bedava balo bileti almak için Âza yazılmış kimseler gelir.

Ve ayrılmak için elimi sıkarak son sözünü söyledi:

— Hülâsa azizim, böyle. Siz Kadınlar Birliğinin, Himayei Hayvanat cemiyetinin lüzumsuzluğuna kail olduğunuz. Bana kalırsa, Matbuat cemiyetine nisbeten, bu iki cemiyet de, arada bir kımıldanıyor sayılabilir. Zira meselâ, hakikatan hasta bir hayvanınızı, Himayei hayvanat cemiyetine götürün. Bedava tedavi ettirebilirsiniz. Kadınlar Birliği ise, hiç değilse beynelmilel temaslara girişmeğe kalkışıyor. Halbuki sorarım sana biz ne yapıyoruz? Ve ne yapacağız?

Elimi sıkarken güldü:

— Düşünme şekerim; ben sana söyleyeyim: Balo vereceğiz... Balo vereceğiz... Ve yine balo vereceğiz!

Türkiyenin

ASLAN AVCUSU SAİTLA KONUŞTUK

Bu gün de Türkiyenin biricik aslan avcı ı Bay Sait Salâhiddinle karşı karşıyayız. Esrarlı Afrika ormanlarında, vahşi hayvanlar peşinde aylarca dolaşan değerli avcının, herhalde yazılmaya değer birçok hatıraları vardı.

Kendisinden evvelâ; bu uzun ve bol maceralı seyahata çıkışının hikâyesini anlatmasını rica ettim:

— Gayet basit! dedi, ve ilâve etti:

Benim, prens Amru İbrahim adında bir dostum vardı. Çılgınca av meraklısı biliyordu. Yapacağı ilk Afrika seyahatına beni de beraber götürmeyi vaddetmişti. Ve nihayet, günün birinde, bu vadını yerine getirdi.

Güldüm :

— Şu uzun, masraflı, zahmetli ve tehlikeli seyahatınızı bize de hayalen yaptırsanız?

O da güldü:

— Hay hay... Vakıa, Afrikadaki avcılığın garip usulleri, öyle bir çırpıda, bir solukta hülâsa edilir boydan değildir. Fakat size; oradaki hayatımın, hafızamdan biran bile çıkmayan en heycanlı safhalarını anlatayım.

Muhatabım; bana bir kahve ısmarladıktan sonra; hakikaten heycanlı hikâyesi anlatmaya başladı:

— Afrikada, en güç şey, tahmin ederseniz ki, aslan avcılığıdır. Çünkü, bu yırtıcı hayvanlar, tıbkı kadınlara benzerler, huylarını anlamak imkânı yoktur.

Yazan:

NACİ SADULLAH

Bu itibarla; Afrika ormanlarında aslan avı peşinde dolaşırken yanınıza, çok tecrübeli bir şikâri [1] almanız şarttır.

Bizim Makin adında bir rehberimiz vardı. Ve bu adam tıbkı hazreti Süleyman gibi, ormanları dolduran bütün vahşi hayvanların dillerinden anlardı.

Mübarek adam Afrika ormanlarında tam on yedi yıl dolaşmış. O kadar ki aslanların bulundukları yerleri, eliyle koymuş gibi bilirdi. Burnu, aslan kokusuna karşı, bir av tazısı kadar hassastı. Ve ta uzaklardan gelen böğürtülere kulak kabartarak, uluyan aslanın cinsini, hatta açlığını tokluğunu bile anlardı. Sonra; buz kadar soğukkanlı bir mahlûktu da.

Size kendi hikâyemi sona erdirdikten sonra, onun başından geçmiş bir vak'ayı anlatayım, şaşmazsanız, tükürün yüzüme. .

İşte kafilemiz, bu adamın peşinde, cenubî Sudanın Lalo havalisine varmıştı. Çadırlarımızın on kilometre uzağına bir Buma kurmağa karar verdik. Buma, aslan avında kurulan bir pu-

[1] Rehber.

sudur. Çalıdan çırpıdan y... Fakat çalıdan çırpıdan d... gözünüzün önüne çerden ç... birşey gelmesin. Buma... alay aslanın hücumile... yacak kadar sağlamdır. ... üzerleri açık bırakılır ... alık aslanlar içeriye ... atlamayı hiç akıl etmezler.

Avcu, bu Buma'nın ... girer. Tüfeğinin namlu... ateş etmek için bırakıla... yükçe deliğe yerleştiri... avı bekler.

Her Afrikaya giden ... gibi benim de en büyük a... tahmin edersiniz ki bir ... vurmaktı; ve prens'de ha... firi olduğum için, bu a... tatmin edebilmekliğimi ... çalışıyordu. Binaenaleyh Buma'ya benim girme... kararlaştırıldı. Fakat ... yapyalnız kalmaklığım ... görülmedi. Yanıma, be... mizde bulunan arkadaş... Kemal Ülviyi verdiler. O ... etmiyecek, akla gelmed... tehlikeyle karşılaşacağı... dirde, bana yardım edece...

Rehber Makin, bana ... eden malûmatı, talimatı verdi... deliğinin iki metre önüne de, k... muş bir dana leşi bırakıp gittiler.

Merakla sordum :

— Demek, asîl aslanların ... de sefil kargalar gibi leşlerde?

Muhatabım :

— Hayır, dedi, değil. Va... lanlar, aç kaldıkları zaman leş de... ama, taze eti tercih ederler. ... daha ziyade avcılar için konulm...

— Yani avcıların yemeleri i...

Bay Said güldü :

— Hayır! aslanın burnu in... kusuna karşı çok hassastır... ... aleyh o kokmuş leş oraya, ... insan kokusu almasına mâni ... için konulur!

Muhatabımın daimî sükûnu, b... raları anmakla bile bozulmuştu... leri ; tıpkı Buma'da aslan bekl... gibi heyecanla parlayordu :

— Onların gidişinden sonra ... geçti! Ve her geçen saat, ... heycanımı damla damla arttırdı... lardan, ama çok uzaklardan hayvan ulumaları duyuluyor; ... lığa; içlere örperti veren çok bir Aferika akşamı, tıpkı bir gibi çöküyordu.

Aradabir ulumalarla örper... vahşi sükût, okadar kesifti ki, ...

...nizin çarpıntılarını bile duyabiliyorduk ...iyebilirim.

Az sonra, dallar çatırdadı, çatırdadı. Merak ve heycanla doğrulduk. Fakat gelen aslan değil bir çakal sürüsü idi.

Dana leşine sokuldular. Eşelediler, eşelediler, nihayet bir aralık duydukları bir çıtırdıya kulak kabarttılar, ve kaçtılar.

Bu sefer gelen bir sırtlandı. O da paytak paytak leşe sokuldu.

Eğer az evvel, çok yakınlarımızdan aslan ulumaları duymamış olsaydım, sırtlanı kaçırmıyacaktım. Silâh sesile aslanları ürkütmek korkusile, ateş etmedim. Fakat dananın leşi sırtlana pek lezzetli gelmişti. Hupur, hupur habire atıştırıyordu. Tamamen temizlemesine mani olmak için, başımı uzattım ve:

— Kısşşşt ! dedim.

Bu, bazan bir uyuz kediyi bile ürkütmiyen ses, koca vahşi sırtlanın ödünü patlatmıştı. Tıpkı yaralanmış bir domuz gibi, bağıra bağıra ve tabanlarının olanca hızıyla kaçtı.

Geceyarısiyle beraber, aslanların sesleri de yaklaşmağa başlamıştı.

Bir aralık arkadaşıma saatı sordum. Fakat çok, ama çok yakınımızdan gelen bir ses, onun cevap vermesine imkân bırakmadı.

Ben, gök gürlemesini andıran bu sesi, size kabil değil tarif edemem. Bilmem hiç aslan böğürtüsü duydunuz mu?

Güldüm:

— Hayır, hamdolsun aslan sesi duymadım. Fakat tüyler ürpertici seslere aşınayım. Zira oturduğum evin önünden her sabah belki yüzden fazla satıcı geçer!

Hikâyesinin heycanına kendisini iyice kaptıran muhatabım, nüktemi yaptığımı sezmemişti bile:

— Benzemez efendim, dedi, benzemez onlara...

Cesur avcının benzi; aslanın böğürtüsünü yeni duymuşcasına sararmıştı. Sükûtu fazla uzatmadan sözüne devam etti:

— O anda, başımı gayri ihtiyarî sesin geldiği istikamete çevirdim. Ve gördüğüm şey, vücudumun olanca tüylerini dikenleştirdi: On oniki adım uzakta, tıpkı yuvarlak cep fenerleri gibi kuvvetli parlayan bir çift fosforlu iri göz, gözlerime dikilmişti :

Aslanın gözleriydi onlar..

Bana doğru ağır ağır yürüyordu. Bilâ mübalağa diyebilirim ki, hayvanın gözlerinin müthiş ışığı, olduğumuz yeri iyice aydınlatmıştı. Yahud dehşetden bana öyle gelmişti.

Az sonra; leşin kokusunu almış olacaktı ki, istikametini değiştirdi.

Pusumuzun dallarını çatırdatarak geçerken, ay ışığında o bana, bir kadana kadar büyük görünmüştü.

İşte, ömrümün en büyük heyecanını o anda duydum. Kalbim, tam hızını almış bir lokomotif pistonu gibi, atıyordu. Hem öyle atıyordu ki; çatlamasından korktum, ve bir an, elimle gayri ihtiyarî basdırdım.

Nihayet aslan, hem de koskocaman bir aslan, leşin tam başına, ve ateş deliğinin tam önüne geldi. Aramızda iki metre mesafe ya var, ya yoktu ve kaybedilecek tek saniyem kalmamıştı. Bilmem nereden, nasıl bulduğum bir itidalle, bir cesaretle silâhımı doğrulttum. Ve koltuğuna, yani tam ciğerlerine nişan aldım; ve yine tam o anda, kulağıma, rehber Makinin sözleri geldi :

— İlk kurşunu can alacak yerine yerleştiremedin mi?.. yandın. Zira hayvan hafif yaralanırsa, yılmaz, hattâ bilâkis, can havlile, hırsla, bir azgın boğa gibi saldırır avcıya...

Bu korkuyla, olanca dikkatimi gözbebeklerimde topladım; ve tetiğe dokundum.

465 çapındaki Kordayt barutlu koca tüfeğin çıkardığı yalaz gözlerimi kamaştırmıştı. Aslanı göremiyordum, fakat müdhiş bir feryad kopardığını duymuştum. Silâhın vaziyetini hiç bozmadan, ikinci defa ateşledim. Fakat kurşunun, boşlukta çıkardığı vızıltının uzamasından anladım ki, bu seferki sureti kat'iyede boşa gitmişti.

Duman dağıldıktan sonra gözlerim boşuna aslanı aradı. Ondan eser bile yoktu; fakat çok geçmeden, otuz, kırk metre uzakta, az evvelki projektörler yine yandı. Vahşi hayvanla yine göz göze gelmiştik.

Silâhı doğrulttum. Karanlıkda, bu kadar mesafeden endahtın güçlüğünü bile hesaplamadan, derhal ateşledim.

Fakat o anda; aslan avcılığında görülmemiş, duyulmamış birşey oldu :

Aslan; alev, kibrit, cıgara ışığından bile bucak bucak kaçan aslan, bir yıldırım hızıyla bizim istikametimize saldırdı.

Az sonra, aramızda üç beş metre mesafe kalmışken, istikametini değiştirdi; ve çok geçmeden şefak attı.

— Sizde mi ?

Muhatabım güldü:

— Hem biz de, hem de ortalıkta... ve muayyen saatta arkadaşlar gelip bizi buldular. Hepsinin gözleri, sebebini, hikmetini, sırrını sezemediğimiz yaman bir sevinçle parlıyordu. Ve hepsinden evvel prens ellerime sarıldı:

"Tebrik ederim, dedi, tebrik ederim!„.

Meğer ciğerine ateş ettiğim aslan vurulmuş, ve Araplar onun cesedini "Buma„ mızın yirmi otuz metre solunda bulmuşlar.

İki dakika geçmeden, bir Arap soluk soluğa geldi. Ve bizim şikârîye

bir şeyler söyledi. Mütemadiyen "simba„ kelimesinin telâffuzundan, aslandan bahsettiğini anlıyordum. Nihayet şikârî dinlediklerini tercüme etti: Meğer, gelen arap, vurulan dişi aslanın memelerini sağmış, ve süt sızdırmış. Bundan aslanın yavruları olduğu anlaşılıyormuş.

Araplar derhal etrafa yayıldılar; ve saatlerce aradıktan sonra yavruları buldular.

Fakat, sinema perdelerinde birer kuzu kadar munis ve mazlûm görünen, bu tavşan boyundaki yavruları ele geçirmek zanettiğimiz kadar kolay olmadı.

Araplar buna muvaffak oluncaya kadar kovayla ter, hattâ bir hayli de kan döktüler. Zira aslan yavruları, birer kudurmuş kedi gibi, hepsinin ellerini tırmıklıya tırmıklıya didik didik etmişlerdi.

Bu suretle, kibrit ışığından bile ürken dişi aslanın, ateşlenmiş silâh üzerine saldırmasındaki hikmet te anlaşılmıştı. O, tehlikeye düşen yavrularını korumak için, bu daha misli görülmemiş cesareti göstermekten bile çekinmemişti.

Heyecanlı hikâyesini bitiren değerli göstermekten bile sporcu susmuştu...

— Şu, dedim, şikârî Makin'in, harikulâde bir hikâyesini anlatmak vadında bulunmuştunuz ?

Muhatabım; söze başlıyacağı noktayı tayin etmek ister gibi, bir müddet düşündü. Sonra:

— "Makin„ in heycanlı macerası, dedi, bir fil avında geçmiştir. Bu maceranın vehametlerini tamamile kavrayabilmeniz için size, evvelâ çok kısaca fillerin, ve fil avının şayanı hayret hususiyetlerinden bahsedeyim.

Filler, tıpkı sütcü beygirleri gibi, daima ayakta uyurlar. Fakat uykuya daldıkları zaman, avcılar tarafından gafil avlanmıyacaklarından emin ve müsterihtirler.

Zira fillerin, küçük bir dağ zirvesi kadar geniş sırtlarında derin derin yarıklar vardır. Bu yarıklar, pis ve bakımsız yaralar gibi daima kurtludur. Gop - tik denilen kuşlar; bu kurtları yiyerek geçinirler; ve bu yarıklarda barınırlar.

Bu kuşların samiaları; on beş metre uzaklarındaki sineklerin vızıltılarını duyabilecak kadar kuvvetlidir. En ufak bir çıtırtı işittikleri zaman, hep birden:

— Pırrrr ! diye havalanırlar.

Ve fil; hassas bekçilerinin kanad seslerile, hafif uykusundan derhal uyanır. Binaenaleyh fil avlarında, fillere değil, asıl bu kanadlı, kulağı delik bekçilere görünmemek lâzımdır.

Zira filler, dalga geçmedikleri zamanlarda, çok tehlikeli hayvanlardır. Heybetlerinden umulmayacak kadar atikdirler. Kurşun hızıyle koşarlar; ve muazzam gövdelerile, işleyen bir tayyare pervanesi kadar göze görünmez bir süra'tle, diledikleri istikametlere dönerler.

Yakaladıkları avcıları, iri hortumlarile bir boğa yılanı gibi sararlar; ve asfaltları düzelten silindirler kadar ağır ayklarının altına alarak, bir karınca gibi ezer, pestile çevirirler. Bu, Afrika avcılarının en ürkdükleri, ölüm şeklidir. Eğer manzarayı gözünüzün önüne getirirseniz, işin dehşetini kolayca kavrar, onları korkularında haksız bulmazsınız !

Bütün bu malûmatı verdikten sonra size artık Makin'in müdhiş macerasını anlatabilirim.

Makin, Gunter adında bir barona rehberlik ediyormuş. Fakat o zamanlar, Afrika ormanlarını kâfi derecede tanımıyormuş.

Aslan peşinde dolaşırlarken, akla gelmedik bir tesadüf onları, koca bir fil sürüsünün içine düşürmüş.

Fillerde, üstelik bir de aile hayatı vardır. Daima böyle sürü halinde gezerler; ve herhangi bir mütecavize hep birden saldırırlar.

Tabiî bu vaziyet karşısında, Baron da Makin de tabanları kaldırmışlar. Ve sürüden kurtulmuşlar. Fakat, işin aslı feci tarafı şu ki, can korkusiyle bastığı yeri bile görmeden kaçan Makin, ormana girer girmez tek bir fille karşı karşıya gelmiş.

Ve bu ikinci, müthiş tesadüfle adeta manyatize olmuş biçare... yerinden kımıldanamamış bile..

Ve tabiî fil, bir hamlede ona sokulmuş, ve hortumile iyice sarıp havaya kaldırmış

Avcı, ve koyu kulübçü muhatabım, tıpkı bir Fener - Galatasaray maçı seyrediyormuş gibi, heycan içinde kalmıştı. Boğazı kurumuş çöl yolcuları gibi yutkundu, kıravatını gevşettive:

— Belki, dedi, üç beş saniye sonra bağırsaklarını kusarak öleceğini bilen bu adamın, ne yaptığını tahmin edersiniz?..

Bağırdığını, çırpındığını, yahut hiş bir korkuyla kendinden geç değil mi? O, ne bağırmış, ne çırp ne de bayılmış. Hattâ bilâkis; yük bir yerden, talebelerine kumanda bir jimnastik muallimi soğukka ğiyle, av arkadaşına bağırmış:

— Hiç telâşlanma.. Silâhını do ve filin tam beynini iyice nişan a tetiği çek.

Lord Gunter, rehberimin de yapmış, ve bu acemi, hem de çok atıcı, nasılsa kurşununu filin tam nine isabet ettirmiş. Tabiî filin tumu gevşemiş; açılmış, ve sönü balon gibi sarkmış.

Bu suretle de Makin; muha müdhiş bir ölümden, acemi el çıkan kör bir kurşunun mucizeye zeyen isabeti sayesinde, kurtulm

Bu son hikâyeyi de tamam muhatabım, güldü ve :

— Size, dedi, az evvel "Bu hik kâfi derecede heyecanlı bulmaz yüzüme tükürün!„ demiştim. Bi yüzümü tükürükten kurtarabildin

— Bunun cevabını okuyucular sinler ! dedim, ve gülerek ilâve

— Maamafih siz, berayı yanınızda daima bir şemsiye durun !

Şimdi imzamı atmadan evvel soruyorum :

— Av üstadına bu tavsiyede makta haklı mıyım, değil miyim?

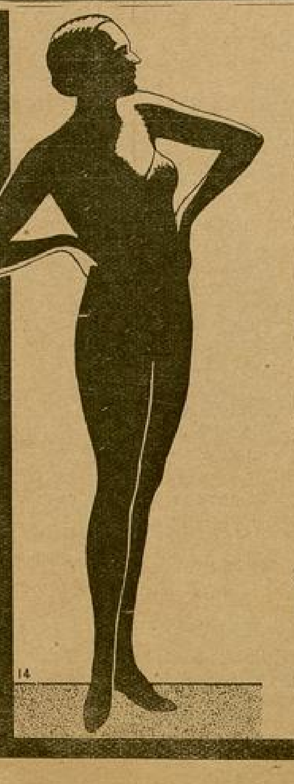

Genler (Gaines

Kemerler

GEN : dantelâlı sutyenle be ber olan ve son zamalarda rağbet bulan en son m korsedir.

Asrî kadın, bütün arzular olduğu gibi korse giymek usunda da şahsiyeti arar. Roussel müessesesi ; tabiî g liği yükseltmek hususunda gayrı kabili taklit san'atı ile size cazip ve mütenasip endam verecektir.

6 numerolu katalogdan adet meccanen gönderme müsaade ediniz.

J. Roussel

166, Boulevard Houssm

İSTANBUL
Beyoğlu Tünel Meydanı No.
İstiklâl Caddesi No. 385

Minareden Bir Müezzini Attılar

Yazan : (MÜ-ZE)

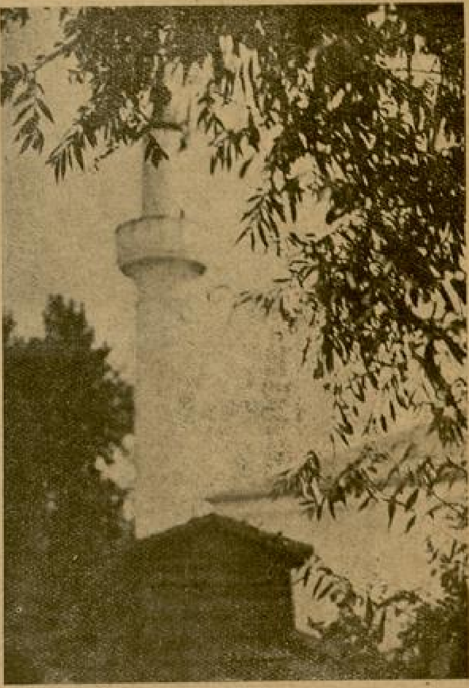

— 1 —

Üç delikanlı da köyün en güzel kızı Ayşe'ye tutkundular. Biri köyün camiinde müezzin, öteki civar da bi'e nam salmış bir babanın miras yedi oğlu, daha öteki de köyün en genç ve güzel delikanlısıydı.

Hafız Recep, baba mirasını günde beş vakit minareden haykırır. Sesi çok güzeldir. Köyde ölen olursa kırkında bir lokma döktürülür. Hafıza da bir mevlût okutulurdu. Bazan bir iki ehlikeyf dere boyuna dem!enmeğe gidecek olsalar, hafızı da unutmazlar. O, şöyle uduyle suzinâkten bir fasıl yapıp, yanık yanık gazel atmağa başladı mı, deredeki kurbağaları bile sustururdu.

Öteki, Söylemez zadelerin Murtaza, babasından kalanı yiye yiye hâlâ bitiremiyen bu delikanlı, bir iki çiftlik, köyde beş on ev, şehirde yedi sekiz dükkân, yüzlerce koyun, bir o kadar da inek sahibiydi. Hani bunlar servetinin gözle görülür tarafları.

Murtaza'dan konuşurlarken :

— Derede kum, Murtaza'da altın denirdi.

Ali, fakir bir babanın oğluydu. Amma çok güzel ve çok yakışıklıydı bu delikanlı. Köy kızları onun üzerine yanık türküler düzmüşler, hattâ Kırçaoğullarının Hanife çıldırdığı zaman :

— Alinin aşkından kızı kara sevda buldu; demişlerdi.

Şimdi üçü de Nazlı hanımın güzel kızı Ayşe'ye tutkundu.

— Hafız beş vakit ezanını onun için okur.

— Murtaza son aldığı çiftliği, ona çeyiz diye aldı.

— Ali onu düşündükçe eriryor, kazel oluyor.. derlerdi.

Ayşe hakikaten güzeldi. Kızkardeşini, babalarının sağlığında Yaman'arın en güzel oğlanına vermişlerdi.

Hafız minarede ezan okurken Ayşe bahçeye çıkar, biribirlerine işmar ederlerdi. Çünkü Ayşe'nin evi cami!e bitişikti.

Son günlerde :

— Ayşe hafızın sesine, Murtaza'nın parasına, Ali'nin güzelliğine vurgun diye bir söz de çıkmıştı.

— 2 —

Hafız, sabahleyin cami avlusunda kafatası patlamış bir halde, bulundu. Sabah ezanını ihtiyar muhtar okudu. Kadınlar :

— Mübarek Ramazanda ne mutlu!.. dediler.

Onu, sabah namazını kılmağa gelen iki ihtiyar gördü. Hemen muhtara, jandarmaya haber verdi. ler. Onlar hafızın patlıyan kafasını güçbelâ derleyip topladılar. Parası var mı diye üstünü yokladıkları zaman, boynunda bir muska ile koynunda bir (tebarik) cüzü buldular.

. . . .

Köyde :

— Hafızı minareden attılar.

Diye bir tevatür de çıktı.

***

Kim attı ?

Jandarma yüzbaşısının aklına ortakları geldi.

Murtaza'yı çiftlikten, Aliyi evinden kaldırdılar. Ellerine kelepçe vurdular. Jandarmayla şehre yolladılar.

Hafız, Ayşe'nin ıslak bir çala hissini veren yeşil gözlerinden, kendinden geçti sanmayın. Ortalık kararmadan biribirlerine el ettiler amma :

«Hafız tatlı canına kıydı» diye birşey de hatırınıza gelmesin. Ne o, ne öteki..

***

Hafızın ölümü ramazana rastlamaktadır. Yani ay ramazan ayı.

Şehirden: «yakın!» diye köye elektrik uzattılar. Köy çok sevindi.

Tezek kokan karanlık ve dar sokaklara 100 mumluk lâmba taktılar. Eşraf evlerine aldı. Tabii bundan fakir ahalinin birşey kazanmadığını söylemeğe lüzum görmüyoruz.

Çünkü elektrik parası bir hayli yüksekti. Onlar, yalnız gaz lâmbalarına biraz gaz koydular; ve fitilleri yenilediler.

Bu arada evkaf idaresi köyün küçük camiine de elektrik aldı. İçeriden şamdanları kaldırmadı amma.. Şerefeye, yağ kandillerin yerine ampul taktı. Ramazanın başındanberi köye cereyan verildi. Sokaklardaki 100, eşraf evlerindeki 75, minaredeki 15 mumluklar yandı.

***

Hafız, her zamanki gibi, ortalık karardiktan sonra, yatsı namazını okumağa çıktı. Şerefedeki ampullerin bir, ikisi sönmüş, yanmıyordu.

— Acayip?!.. dedi, bunlara da ne oldu?

Ezanını yanık yanık okudu bitirdi.

— Şu gâvur icatları da pek nazlı şeyler, dedi. Olur olmaz rüzgârdan hemen sönüyorlar. Şunlara bir yol bakayım hele..

Şerefeden beline kadar sarktı. Sönük ampulü çevire çevire yerinden çıkardı.

— Bu şişe buraya mutlaka tam girmiyor; dedi. Girdiği yer tozlu olmalı; toprak falan mı kaçtı ne?

Kollarını sıvadı. Biraz daha eğildi. Parmaklarını, tozlu dediği yere soktu. Karıştırmağa koyuldu. Birden eline birşey sarılır gibi oldu. Yanakları çimdiklendi. Ensesinde karıncalar dolaştı. Kendisini toplıyamadı. Korktu. Bacaklarını, ellerini büsbütün bıraktı. Ve tepetaklak caminin taş avlusuna düştü. Beyni dağıldı.

***

O, Ayşe'nin aşkından kara sevda olup cinnet getirmedi. Erik gözlü sevgilisinin gözlerinden başı dönmedi. Ne Ahmed, ne Ali onu ezan okurken arkasından itmedi.

***

O, tam âşık değildi zeten... Biraz gıdıklanmaktan ürktü. Acaba hafız efendi Ayşe'nin, gıdıklarına nasıl dayanacatı dersiniz?

. . . .

Yıllar geçti. Muhakeme neticesinde Murtaza'nın beraetine, Ali'nin suçlu olduğunu ve ölümüne hükmedildi.

***

Murtaza köye döndü. Ayşe'yi parası bol diye ona başgöz ettiler.

. . . .

Ali bir sabah gün ağarmadan ipe giderken, Murtaza'nın çeyizlerini götüren kadınlar, Ayşe'nin kapısını vuruyorlardı.

AVUKATLIĞI İÇ YÜZ

Hocalığının yirmi beşinci y
dolduran Avukat İrfan E
mesleğinin akla gelmedik h
siyetlerini, tesadüflerini, ve d
lerini anlatıyor!

"Dertsiz insan olmaz!„ derler. Hiç şüphe yok ki bu, yeryüzünden gelip geçme fanilerin ağızlarından çıkmış, yeryüzü dolusu lâfların en doğrusudur. Fakat sade dertsiz insan değil, dertsiz meslek te yoktur. Bunun içindir ki herkes, kendininkinden başka mesleğe mensup olanların hallerine imrenir.

Meselâ bir avukat bir doktorun, bir doktor bir avukatın; bir dişçi bir eczacının, bir eczacı bir dişçinin mazhariyetlerine gıpta eder.

Okadar ki, içinde yuvarlandıkları saadetleri göremeyen gafiller arasında, sade doktorların servetlerine değil, muharrirlerin karın doyurmayan şöhretlerine bile imrenenler vardır.

Ben sizi, Yarım Ayın her nüshasında, başka bir mesleğin kulislerinde gezdireceğim.

Ve sizler, en salâhiyetdar ağızlardan toplayacağım bu satırlara göz gezdirmek zahmeti mukabilinde, bütün mesleklerin iç yüzlerine, ve akla gelmedik gizli derdlerine aşina olacaksınız?

Bu seferki muhatabım, meslek hayatında yirmi beşinci yılını çokdan aşan değerli avukat İrfan Emindir.

Bakalım, onun, suallerime verdiği cevabları okudukdan sonra da, bir avukatın meselâ büyük bir dava kazanmasındaki keyfe, sevince, şerefe,? hulâsa avukatlığa imrenebilecek misiniz

İlk sualim, onun dudaklarında, daimî ve samimî tebessümü yarattı!

— Avukatların derdlerini mi soruyorsun?.. dedi. O, baştan başa derd bir meslektir. Çünkü derdi olmayan bir kimsenin avukatla alış verişi yoktur. Eğer mesele bu kadarla kalsa yine iyi. Fakat, ictimaî muhitle, bir avukat kadar yakından temas eden insan yok gibidir.

Bu itibarla, bana öyle gelir ki, sorduğun sualin cevabını en kısa yoldan vermek istesem; ciltler dolusu lâkırdı söylemem lâzımdır.

Boş dönmemek isteğile!

— Şöyle, dedim, ilk çırpıda akla gelenler?

O, hatır kırmamaya mecbur kalmış kimselerin halile güldü:

— Rasgele olmak şartile, zihnimden esenleri dinliyebilirsin!

Ve anlatacaklarını sıraya koymak ister gibi bir müddet düşündü, tazelediği cıgarasının dumanlarını savurarak söze başladı:

— Bizim işte evvelâ, müvekkiller, hasımlar, yardakcılar, fırılda asalaklar, bildikler.. ve bütün b üstünde de mahkemeler, ka nihayet içtimaî muhit vardır. müvekkillerden başlıyarak, b birer birer anlatayım.

İnsan yaradılışta gevezedir; bir defa başı derde uğradı mı; man tiryakiliğin çeşidi başlar. S kafasına hâkim olan derli topl reyi bir tarafa bıraktıktan sonra, sahnede göremiyeceğin kahram karşılaşmağa sıra gelir. Kimisi b başa şüphedir. Onu tatmin etm uğraşır, binbir dereden su get para etmez; ölüm terleri dö gene kâr etmez; hattâ bazıları açığa sorar:

— Affedersiniz, sormazsam edemiyeceğim. Bazı avukatlar raftan para alırlarmış; bazıları d gönül sayarlarmış.. doğru mu a

Avukatın satılık veya kiralık olmadığını bu gibilere söylemek ledir; evvelâ için için kızar, so gözünün içine yalvarırmış gibi böyle bir bedbahtın aradığı şifayı vermek ihtiyacını duyars

Bazıları, - işi kestirme yolda mek için verdiğin emeklere ra saatlerce söyler de, dinlemekte ve hasta bir halde alnını ovuştu «Yazık! hâlâ anlatamadım ki acı bir sızlanma ile insanı hayr taş kesilecek bir hale getirir. söze başlanırken anlamış oldu hikâyeyi, sabır tüketerek, kafa tarak dinlemeğe katlandıktan bir de böyle çıldırtacak lâflar mek?!.. Bunun acısını ancak biz tumuzda oturanlar bilir.

Âlimane, hakimane fikirler ranlar...Akıl öğretenler...Uyuya dan, ve iştihası kaçtığından bahs cevab yerine adetâ uyku ve işti istiyenler... Gördükleri korkulu bile hukukî istişareye katanla verecek yerde bir çevirme hare

bütün masrafları avukatlara yükletenler.. ve daha neler, neler.. Bu alanda bizim çeşidlerimiz o kadar çoktur ki saymakla bitmez.

Bazıları için dava bir kapristir: Muhakemesi olmazsa adeta uyuyamaz; en olmıyacak bir şeyden bir dava mevzuu çıkarır. Bu tipleri ben, en aşağı tabaka ile en yukarısında gördüm. Yukarıdakiler ne ise... Fakat ötekiler?. Kendi kaprisleri için merhamet, insanlık duygularına çullandıkça çullanırlar; meselâ ihtiyar bir kadıncağızın haline acır, kendisini terk ve ihmal eden çocukları aleyhine bir nafaka davası açmak için vekâletini alırsın. Birkaç gün geçmeden ağlıya ağlıya gelir, sana bir ceza davası karşısında kaldığını söyler; bir de bakarsın ki lüzumsuz yere iki kişi arasındaki kavgaya karışmış, had bildireyim diye kullandığı keskin sözle le başına belâyı davet etmiştir. Gene şefkatin harekete gelir; bu derde bir çare bulmağa kalkışırken, malsahibine darılarak mukavele müddetinden evvel çıktığı için. yeni bir dava karşısında kaldığını bildirir. Kendisinin masûm, felâketzede olduğunu, sıcak gözyaşlariyle anlatan bu biçareye bakarak "kabahatlı ben miyim?„ diye düşüneceğin gelir. İş gene bukadarla da kalmaz; günün birinde kendi örneğinden biriyle gelir; kendisi yetmiyormuş gibi, daha katmerlisini başına musallat eder. Yeni yağlı müşteri, koynunda gezdirdiği iri torbadan, bir yığın kâğıt çıkarır; doksan sene evvel yabancı ülkelerde kalmış olan yerlerine aid eski tapuları birer birer okutur; ve o mevhum haklarından bir aslan payı göstermek suretiyle gûya seni kayırır. Tavassut eden ihtiyar da, minnet ve şükran bekleyen bir bakışla, seni yukarıdan aşağı süzmeğe başlar. Tabiî bu işlerden bir hayır çıkmaz; çıkmaz amma senin başına derd çıkar; adetâ en kârlı hisseyi almış gibi artık bu yenisine ait bir insan halini alırsın... Çok defa bu ziyaretleri bir de cep tarafından sızılma felâketleri takibeder. Her gösterdiğin feragat, yeni bir cür'etin şahlanmasına sebeb olur; bundan sonra dayanabilirsen dayan...

Karşındaki talihsiz kırılmasın diye, bin parça olursun da, kimse halinden anlamaz.

Avukatı uşak gibi kullanmak isteyen kabadayılar da ayrı bir sınıf teşkil eder.

Bir takım müvekkiller gayet coşkundur; her celse hır çıkarır; bu defa da bir nevi fahrî polislik vazifesini yüklenmek mukadder olmuş demektir.

Senin anlıyacağın: Bin sene yaşayacak yerde bir sene avukatlık yeter; "insan ruhuna işlemek için bizim köprüden geçmelidir„ dersem bunu hiç te mübalâğalı saymamalısın.

* *

Soluk alarak biraz dinlenen değerli muhatabım:

— İkinci safta sıra hasımlara gelir.. Dava ettiğin kimseler seni adetâ düşman sayarlar; bazan asıl dava sahibleri barışır da bizler arada kötü oluruz.

İçlerinde iftiraya sapacak kadar maskaralık yapanlar bile çıkar. Kimisi açıktan açığa çatmağa kalkışır, kimisi de alacalı bulacalı yazı ve imzalarla tehdid mektubları yağdırır. Bazıları tatlı sözlerle avlamak, uzaktan uzağa menfaatler göstermek suretile bir nevi rüşvetçi rolünü oynamak ister; bazan tavsiye mektubları, hakikati hali (!) anlatmak bahanesile birtakım yazılar yağar. O zaman tam manasile bir diplomat yerindesin: Yapacağını yapmak, fakat etrafı kırmamak hiç de kolay birşey değil. Maamafih en az kulak verdiğimiz taraf bu cephedir; eğer onlarla da gayri resmî surette uğraşmağa kalkışırsak, avukatlık yapmak mümkün olmaz.

* * *

Sonra adliyede acaib bir türedi zümresi daha vardır; yanına sokulur, işine dair konuşur; seninle bir hizada imiş gibi alttan alta çaka satar. Dava kazanılmışsa mutlaka onun hâkimane fikirleri eseridir; kaybedilmişse nasihatine kulak verilmediği içindir. Müvekkillerinle senin aranda mekik dokuyan bu mahlûklar, bilhassa işin çaka tarafının ortağıdırlar; nekadar uzak durursan dur, mutlaka civarında bir ikisi pusu kurmuş gibi dolaşır.

Fırıldakçı lakabını taşıyanlara gelince:

Onların iddialarına göre ellerinin altında birçok işler vardır; isterlerse adamı ihya edebilirler. Bu zümredekiler nalıncı keseri gibi hem vekili, hem de müvekkili iki başlı oynatmakla meşgul olurlar. Kendilerine iş komisyoncusu süsünü veren bu mahlûklar, avukatlar için başlı başına bir tehlikedirler; çünkü dolandırıcılıkta kullandıkları anahtarlar senin şahsiyetin ve senin mesleğindir.

Bizim başımızdaki belâlar arasında, bir de parazit sürüsü vardır, ben onlara "Asalaklar„ adını veriyorum; zira bu biçim adamlar açıktan açığa başkasının sırtından geçinirler.

Tam iş başında iken kapı nazikâne vurulur,hiç tanımadığın biri girer. Büyük bir nezaketle senin eline bir zarf sıkıştırır; teşrifatlı bir kâğıd.. Arkasından yardım niyazı. Bir mikdar sökülürsün; fakat o günlük çilen henüz bitmemiştir.. Bir de bakarsın, onu başkası takib eder: "Refika cariyeniz vaz'ı hamledeceğinden tabib, ilâç ve saire mesarifine medar olmak üzere..„

Lahavle çekerek kendi kendine sorarsın: "iyi amma, bu işte benim alâkam ne?...„.

Bu kadar uzun düşünmeğe ne hacet!.. Kurtulmak için, elini cebine atmaktan selâmetli taraf yok.

Adliyede telâşlı telâşlı mahkemeye koşarken, üstübaşı perişan bir adam yolunu keser: Haydi bakalım bir kâğıt daha... "Bendeniz sabık mübaşirlerden olup...„

Anlaşıldı, aşağısını okumağa hacet yok; bu da kırılmasın diye gene bir mikdar sızdırılırsın.

Bu saydıklarım devede kulak değil, tüy bile sayılmaz. Zaman zaman kılık kıyafeti yerinde birtakım kimseler karşına çıkar: "Bilmem hangi muazzam gaye için senin de müfid olman lâzım geldiğinden„ bahsile, parlak bir nutuk irad eder; son sözün düğümlendiği bir nokta vardır ki hiç şaşmaz: Para!.

Sayısını ancak Ulu Tanrının bildiği bu alay içinde öyle suluları, öyle yapışkanları olur ki, cebinde para yoksa borc alarak yakanı kurturmak çaresine başvurursun.

* *

Yine bir an susan değerli avukat:

— Serbest meslek sahiplerini en çok yakıp kül eden bütün bu saydıklarım değil, bildiklerdir! dedi. Ve ilâve etti.

— Bizler, bunlara karşı ne kadar titiz davranırsak davranalım ,ellerinden kurtulamayız.

Kendi hesabıma bana, dostlarımın dertlerine, felâketlerine ortak olmak hiç ağır gelmez; kendime aid olanların üzüntülerine karşı alâkasız kalmak elimden gelmediği için, onlarla beraber onlar için koşmaktan zevkalırım; fakat iş okadarla kalmaz: Dostlarımdan biri, sokakta rastgele görüp acıdığı bir adamın eline, bir kart sıkıştırır; çok defa bir dost hatırının sindiği bu kâğıd, seni yıllarca koşturur. Kafandan, ömründen, kesenden harcana harcana tükenirsin; halbuki o belâyı başına musallat eden dostun, bu tavsiyesini çoktan unutmuştur bile.

Birkaç defa denedim: Birtakım biçareleri bulup bulup gönderen dostlardan bazılarını, yapılacak masraflara ortak etmek istedim, derhal yan çızdılar; fakat buna rağmen bildiklerinden de şaşmadılar...

Ne kadar tuhaf değil mi? Tüccardan bir dostla alış veriş ederken, eşyasını bedava almak kimsenin aklından geçmez de; serbest meslek sahiplerinin göze çarpmayan daha kıymetli mahsüllerinin bir değeri olduğunu pek az kimse düşünür.

Besbedava işlerini görüp yüzlerle, binlerle lira ücrete hak kazandığın bazı dostlar olur ki, dara düşüp borç para istediğin zaman, atlatmaktan, hatta açıkca red cevabı vermekten çekinmezler. İş bahsinde dostlarla paraya dair konuşmak, çok defa onları kaybetmek felâketini doğurur. Sen de bilirsin: Eski bayat bir lâf vardır ki bizim tarafta her zaman ayni kıymeti muhafaza eder:

"Para isteme benden, buz gibi soğurum senden!..„

İşte eski ölçü ile tam dört yüz dirhemlik söz.

Sözüne verdiği fasıla esnasında saatine bakan muhatabım, birden telâşla doğruldu ve!

— Gördün mü işte, dedi, derdleri sayayım derken, başım derde girecekti; ve az kalsın mühim bir davamı kaçıracaktım.

Sen bu günlük bukadara kanıver de, başka sefere geriye kalanları da sayar dökerim; ben de rahatlarım, sen de!

Merdivenlerden inerken ne yalan söyliyeyim - muharrir olduğuma bakmadan - ona acımaktan kendimi menedemedim.

bu zevkli meşgale sayesinde, hayatımda dilediğim tahavvül olacak, ve ben, derbederlikten kurtulacağım.

Sabahleyin kalktığım zaman Hicranı uyandırmadım. Çıkmadan önce madama :

— Benim odamı, misafir kalktıktan sonra toplayın ki, gürültüden kızcağız uyanmasın. Zira çok geç yattı, ve epi yorgundur! dedim.

Hicranın, pansiyonu yadırgamaması, sıkılmaması için lâzım gelen tenbihlerde bulundum. Ve ilâve ettim :

—Ben öğle yemeğine gelemiyeceğim, tabiî onu yalnız bırakmazsınız. Kendisine akşama çok erken döneceğimi de söyleyin!

Akşam üzeri; kapıyı açan madam, kollarımı dolduran paketleri alırken, güldü :

— Çok şükür!.. Dünya gözüle, sizin, bu saatte eve döndüğünüzü görmek te kısmet oldu...

Buna, merdivenleri hızla inen Hicranın sesi cevap verdi :

— Zavallı Celâl ağabey,.. demek benim yüzümden, itiyadını da değiştirdin. Ben olmasaydım bu saatlerde kim bilir ne eğlenceli bir mecliste olacaktın?

Bu sözler; gözlerimin önünde, Hicranın "Eğlenceli meclis" diye tasavvur ettiği muhiti canlandırdı : Ekşimiş plâki kokan bir gazino.. yağları lekeden görünmeyen örtülere dökülmüş meze tabaklarile dolu bir masa. Ve bu masanın etrafında; mütemadiyen iş yorgunluğundan şikâyet eden, günün yavan dedikodularını geveleyen üç dört insanın ortasında ben... Hicranın temsil ettiği "Eğlenceli meclis"ler!.. hakikat arasında ki bu geniş uçurum, beni acı acı güldürdü.

Merdivene doğru yürürken :

— Ben, dedim, bu akşam eğlenceli sandığın muhitimden senin yüzünden değil, senin sayende kurtuldum Hicran!

Hicran, kendisine getirdiğim öte beri arasında en fazla, ipekli ve alev renkli pijamayı beğendi.

Bir çocuk sevincile ellerini çırparak:

— Celâl ağabey, dedi, beni ister "Hafif!" ister "Görmemiş" diye ayıpla. Fakat ben gidip giyineceğim bunu...

O, bu çocukca arzusunu yerine getirip döndüğü zaman, gözlerim, bir alev çarpmış gibi yanmıştı.

Hicranın, rengi soluk eski elbisesinin içinde, kötü mahfazaya konmuş bir mücevher kadar göze az çarpan olgun, alıcı güzelliği, bu parlak alev

GÜNAH

Gönüllüleri

— Baş tarafı 5 inci sayfada —

renginin içinde bir konca gibi açılmıştı.

Odanın içinde; içimi aydınlatan canlı bir ışık gibi dolaşıyordu tıpkı.

Evvelâ; tatlı harıltısı kesilen sobayı canlandırdı. Sonra ortadaki geniş masanın üzerindeki paketleri, ve kalın çuha örtüyü kaldırdı... Sonra dışarıya çıktı.

Az sonra geldi, elindeki, elleri kadar beyaz örtüyü boşalan masaya yaydı; sordum :

— Yemek için çok erken değil mi Hicran?

Hicran :

— Bu sofra, dedi, yemek için değil ki?

— E?

O, yayılan örtüyü düzelterek, yüzüme bakmadan, güldü :

— İçmek için!

Ve kısa bir sukûtten sonra, ilâve etti :

— Ben, madamla bugün sabahtan akşama kadar konuştum. Ve ondan, senin itiyatlarına dair cildler dolusu malûmat aldım.

Yalnız, bu sofraya, eğer midene güveniyorsan otur!

Ben de güldüm ;

— Neden?.. Çok mu içeceğiz!

— Hayır... Hatta sen istedikten sonra, bilâkis!

— O halde?

O, kapıya doğru yürürken, döndü :

— Mezeleri ben hazırladım da!

Az sonra; lâvanta çiçeği kokan tertemiz örtüyle kaplı masanın üstü; itinayle hazırlandıkları derhal göze çarpan meze çeşidlerile dolmuştu.

Bu, en softa "Yeşil ay"cıları bile baştan çıkarabilecek kedar, nefis sofranın başına karşılıklı geçtiğimiz zaman, onu takdirle süzmekten, ve :

— Ne iyi kızsın Hicran! demekten kendimi alamadım.

O, kıristal surahiden kadehime rakı doldururken, hayalim, biran için beni yine geçmiş senelerin arkasına sürükledi.

Kucağıma oturup bana balık, kuzu, tavşan, resimleri çizdiren çarşı bebeği boyundaki çocuğu, senelerden sonra böyle koskoca bir kız olarak bulac hiç aklıma getirmemiştim.

O, okşarken incitmekten çe ğimiz nazlı küçüğün, günün bi bir ırz komisyoncusunun elinde; aç sansar ağzına düşmüş tavukla çırpınacağını, mümkün değil ta edemezdim.

Senelerden sonra Hicranı bu bulmak, ve onunla bir pansiyon sına kurulmuş içki sofrası başınd deh tokuşturmak, bana inanılma rü'ya gibi geliyordu.

O, çok neş'elidi, pansiyon pansiyon sahibesini uzun uzun hetti. Sonra uyanışından benim şime kadar geçen saatlerde, neler tığını anlattı.

Hiçten denebilecek kakar ufa fek vesilecikleri, bir saadet sayı fazla nikbin insanlara dönmüştü.

Onun keyfi, "tıpkı yuvarla kadehlerin sikri gibi" yavaş benide sarmaya başladı.

Gönlümün, dünya tadlarına ne zamandır bağladığı kalın nas lamış gibi idi.

Ne zamandır; büyük bir kor sonra bağlanmış gibi tutuk dilime, geveze bir çözüklük gelmi

Onun sevimli neş'esini körük için, yapmadık şaklabanlık bırakm

O güldü, ben söyledim.

Onun dudaklarında; çok sev dost ruhunun; Mahmudun ru güldüğünü görür gibi oluyordum.

Bilmiyorum ne kadar, ve neler miştim; bilmiyorum ne kadar geçmiş ve biz ne kadar içmiştik.

Bilmem kaçıncı kadehi k Hicranın, gözlerimi bulan gözleri, adı kadar karardı. Ve :

— Celâl ağabey! dedi...

Önüne baktı. Birkaç saniye reddid düşündü, sonra başını k

— Birşey söyliyeceğim amma mandan korkuyorum!

Samimi bir alâkayla doğruldu

— Sana mı? Senin söyliyece mi kızacağım Hicran? Beni, bu endişenden başka hiçbir şey maz!

O, elindeki kadehi içmeden bıraktı ve :

— Sen, dedi, zannettiğim vefalı degilmişsin!

Bu, hiç tahmin etmediğim beni şaşırtmıştı. Evlerinden ayr dan sonra, kendisini senelerce dığım için, bana sitem edeceğ dum. Fakat o, hiç beklemediğ cevap verdi :

(Arkası

(Vişno) dan (Esvar) den (Rotern) den.. ve bütün bunları halkeden (Ulu varlık) dan hikmetler söyliyor:

— Anayurddan uzaklaşmakla.. başka din sahiplerinin arasına karışmakla.. ecdadımızın geçmiş dinlerini unutmıyalım.

Diyor.. iman ve itikada dair sorulan suallere cevaplar veriyor.. kalplerinde gizli dilekleri olanların, müşküllerini hallediyordu.

Bunları dinleyen (Hatun) un kalbi, şimdi garip bir arzu ile burgu gibi oyuluyordu. Uzun zamandanberi içini bir kurt gibi yiyup kemiren bir derdi vardı ki: buna şifa istiyordu. Fakat bu derdi burada, açıktan açığa söylemeğe hicabı ve haşmetli mevkii mani oluyordu.

❖

Artık şenlik bitmiş., herkes yerli yerine çekilmişti. Karargâhı derin bir sükût istilâ etmişti.. Hâkan, karısının geniş yataklığını örten al renkli meşin perdeyi indirdikten sonra, kendi yatağının bulunduğu bölmeye geçmişti.. Yorgundu, sarhoştu...

Onun için, tezce uyuyuvermişti.

Hatun, yattığı yerden yavaş yavaş kalktı. Dirseğine dayanarak başını Hâkanın bölmesinden tarafa uzattı. Dinlemeye başladı. Kocasının derin bir uykuda olduğunu anladı.

Sessizce yataktan kaydı. *Omuz'arına, bütün vücudunu koplayan ipek bir örtü aldı.* Perdenin arasından bir hayâl gibi aktı... çadırın kapısında onu bekleyen ihtiyar bir hadım, derhal yere kapandı. Sonra kalkarak ağzını kadının kulağına uzattı:

— Bekliyor.

Diye fısıldadı.

❖

Hatun (Şaman)ın çadırına girdi. Genç Şaman, adâleli vücudunu, boynundan diz kapaklarına kadar örten beyaz bir gömlek giymiş.. ayakta dimdik durmakta idi. Hükûmdarın zevcesi içeri girdiği zaman, en küçük bir hareket bile göstermedi. Sadece, inler gibi bir sesle:

— Hatun!.. Müradın nedir?

Dedi. Derin bir çağ'ayan gibi uzaktan gelen bu ses, Hatunu titretti. Şamanın önüne diz çöküverdi.

Kalbini yakan ateş, şimdi dudaklarına kadar ilerlemişti. Bu, nar rengi dudaklar, hafifçe titredi. Çadırın sessizliği içinde yalvaran bir ahenkle şu söz'er yükseldi:

— Şaman!. Sen ki: ruh'arı değiştiren, karanlıkta kalmış ka'plere ışık gösteren.. derd ve ıstırap ile inleyenlere şifa veren.. isterse semada uçan.. dilerse yağmur yağdıran... bütün sehirleri ve büyüleri bozan.. insan'arın hayatını uzaltmak ve kısa tmak elinde olan (O-lo-han) sın [1]... benim de derdime derman ol.

[1] (Şaman) lıkta, en yüksek derece.

Avar Oğlu

Yazan :

ZİYA ŞAKİR

— *Başı 11 inci sayfada* —

Şaman parmağını Hâkanın alnına dayadı: — Avar oğlu!.. Şunu iyi bil ki.. yerinden kımıldadığın, bu kadına el kaldırdığın anda, hayatın nihayete erecektir; dedi.

Şaman, birkaç saniye sükût etti. Ve sonra, ayni ses'e cevap verdi:

— Hatun !.. derdini söyle.. derman olayım.

— Şaman!.. Senelerdenberi evliyim. Kocam beni seviyor. Fakat ben ona, bu sevginin semeresini veremiyorum. Bundan dolayı, mahcubum... sonra,. kocam ölürse, Avar tahtı da sahipsiz kalacak. Bu, bir tehlike değil mi?... Dua et.. Tanrılara yalvar.. bana bir çocuk ihsan etsinler.

Bu seferki sükût, daha uzun ve daha derin oldu. Ve sonra; uhrevî bir seda duyuldu:

— Hatun!,. gözlerini yum. Masıvadan tecerrüd et. Yalnız, Halikı azamı düşün. Onun varlığı senin ruhunda bir sükûn hasıl edinceye kadar bekle. Hacetin reva olacak.

❖

Çadırın dışında, hafif bir inilti duyuldu. Kapının önünde bekleyen ihtiyar kölenin başı, Hâkanın savurduğu bir kılıç darbesile uçmuştu.

Birdenbire perde açıldı. Kılıcının ucundan kan damlayan Hâkan, ileri atıldı. Fakat, elleri göğsünün üstünde kavuşmuş olan (Şaman) la karşılaştı.. Bu iki gürbüz adam biribirine baktı. Şamanın, ok gibi insanın kalbine işleyen gözleri, Hâkanı olduğu yerde mıhladı.

Şaman, parmağını uzattı. Hâkanın alnına dayadı:

— Avar oğlu!.. Şunu iyi bil ki.. yerinden kımıldadığın.. bu kadına el kaldırdığın anda, hayatın nihayete erecektir.

Diye bağırdı.. Hâkan, bu sözlerin tesirine tahammül edemedi. Durduğu yerde, hafifce ileri geri hareket etti. Ve sonra, yere yıkılıverdi.

❖

Gecenin zifiri karanlığında iki at baş başa koşuyor; tozu dumana katarak çadırlardan uzaklaşıyordu.

Nöbetçinin biri, ötekine seslendi:

— Nal ses'erini duyuyor musun?..

— Bize ne?.. Vazifemiz, karargâha kimseyi sokmamak...

— Çıkanları gördün mü?...

— Evet... (Şaman) la kölesi.

— Şaman ha ?!... bu vakit nereye gidiyor?..

— Canım, bu da sorulur mu?.. Kimbilir hangi Tanrı ile, hangi dağın başında randevusu var.

— O da doğru ya..

❖

Nöbetçileri değiştiren Avar zabiti, Şamanın çadırının önünden geçerken az kalsın yere kapanacaktı. Hemen eğilerek karanlıkta ayağına dolaşan şeyi yokladı. Bunun, başsız bir ceset olduğunu an'adı. Eline bulaşan pıhtılanmış kanları eteğine silerek Şamanın çadırına daldı. Yerde yatan, ağzından köpükler taşan Hakanı görünce şaşakaldı.

❖

Hâkan, tam yedi gün yedi gece, ateşler içinde yandı. Hümmadan, göz açamıdı... kendine ilk geldiği dakikada:

— Bana, Hatunu çağırın.

Diye mırıldandı.. karşısındakiler, Hâkanın bu emrine verilecek cevap bulamamışlardı.

Hâkan, bunların melûl nazarındaki acı manayı anladı. Tekrar dudakları oynadı:

— Ya, Şaman?..

— Yüce Başbuğ !.. Şaman, sizin hastalandığınız gece, Tanrıların bir davetine yetişmek için at sürüp gitmiş.

Hâkan gözlerini kapadı. Ateşler içinde yanan dudakları kıpırdadı. Eğer o anda birisi cesaret edip te bu dudaklara kulaklarını uzatsaydı; şu sözleri duyacaktı:

— Ey Avar oğlu!.. Bu ihanetin intikamını almazsan.. damarlarında taşıdığın asil kan, sana haram olsun...

(Arkası var)

NAPOLEO[N]

İpliğin

PAZARA ÇIKARIL[DI]

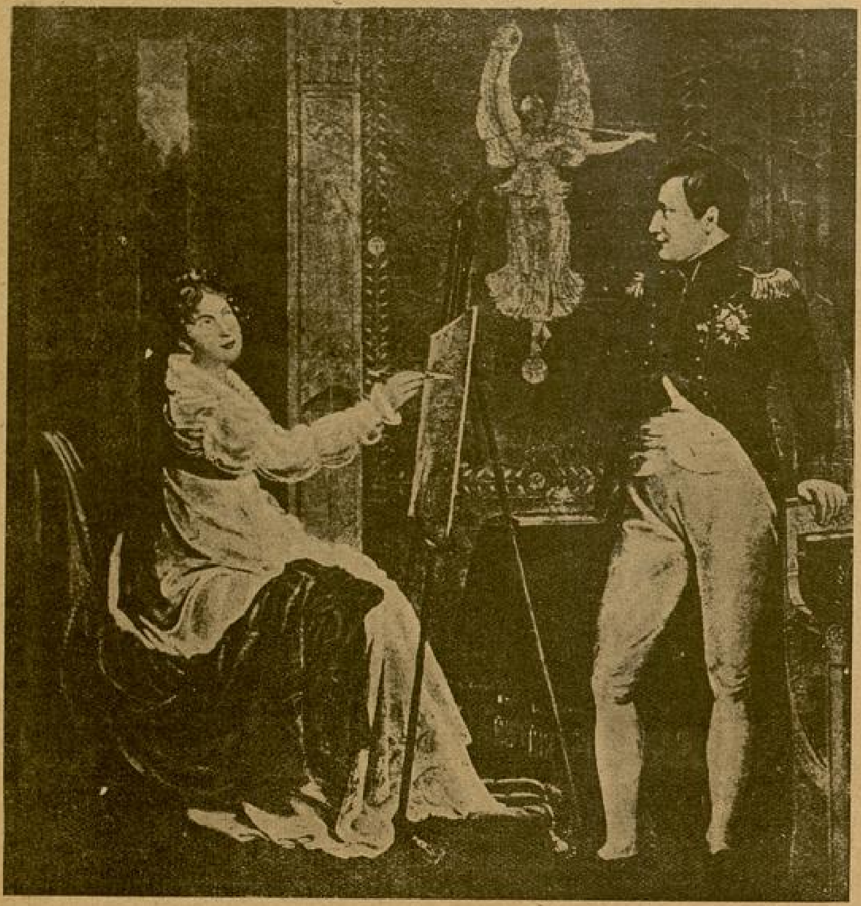

Marie Louise Napoleonun resmini yapıyor.

-13üncü Sayfanın sonu-

Paris 25 Şubat 1810

Çok muhterem kızkardeşim!..

Haşmetlu babanızın, sizin ile izdivacımız hakkındaki istirhamımızın muvafık cevap vermesi, imparator hazretlerinin bize karşı beslediği teveccühe ve riayetin kıymetli bir nişanesidir. Sizin dahi bu izdivaç hususunda göstermiş olduğunuz muvafakat, beni tamamile teshir etti, ve kalbimi pek büyük bir sevinç ile doldurduğu gibi, bütün ömrümü de mesut eyleyecektir. İzdivacımızın akdi gününü son derece sabırsızlıkla bekliyorum.

Bu izdivaçta en ziyade nazarıdikkate aldığım nokta, sizi mesut etmek için sarfedeceğim gayret ve ihtimamlardan ibarettir. Bu husustaki vadim pek halisanedir. Çünkü diğer taraftan benim hakikî saadetim de ancak size bağlıdır.

Fevkalâde mürahhas ve sefirim prens de Nöşatel'i, resmimi size taktim etmeğe memur eylemişim. Onu, kalbimde silinmeyecek surette hakkedilmiş olan duyguların teminatı olmak üzere, telâkki etmenizi istirham ederim.

Sadık ve teveccühkâr kardeşiniz

Napoleon

Napoleon o günü, Marie Louise'in muvafakat haberini istihsal etmesi üzerine, kendisine yeniden aşağıdaki mektubu yazdı:

Tuileries 25 şubat

Sevgili kızkardeş!

Ne kadar lütûfkârane hareket ettiğinizi biliyorum, ve bu husus, sizin bu müstesna ahvalde hakkımda gösterdiğiniz emniyet ve itimadın, ne derece kıymetli olduğunu biran evvel arzetmeğe beni sevkeyledi. Acaba bütün ahalinin muhabbetini celbetmiş olan şahsınıza, ve güzide meziyyetlerinize dair her taraftan işittiğim sitayişlerden dolayı hissettiğim duygulara, sizin de iştirâk etmenizi istirham edebilir miyim?

Bana gelince sevgilim!.. kendimi, tazimatımı, ümitlerimi ve kalbimdeki bütün ince duyguları ayaklarınıza vazetmeği, kendim için bahtiyarlık addediyorum. Saadetinizin, benim duygularımın sadakatına bağlı bulunacağı anda, dünyanın en bahtiyarı olacaksınız. Bu düşünce beni sevindiriyor ve be[nim] için pek tatlıdır.

Sadık kardeş[iniz]

Napoleo[n]

Eğer Napoleon Marie Louise'i [sev]meseydi, imparatorluk sülâlesinde[n ol]duğu için onunla yine evlenece[kti.] Halbuki onu çok ve derin bir [aşkla] seviyordu. Mektubları da bunu [sara]haten gösteriyor.

Avusturya imparatorluğu saray[ında] cari olan usul mucibince: Napoleo[n ile] Marie Louise'in izdivacına müteallik merasim 11 martta icra olundu; ve bu [me]rasimin hitamında Napoleonun mü[ra]hası prens dö Nöşatel - ki Marşal Be[rtie] namile maruftur - Marie Lou[ise'e] Napoleonun aşağıdaki dördüncü [mek]tubunu taktim etti.

1 Ma[rt]

Çok muhterem Madam!

Bu mektubum asil ellerinize tak[dim] edildiği esnade, izdivaç akdedilmiş [bu]lunacaktır. Viyanadan gelen bü[tün] mektublar, güzel meziyetlerinizden [ha]retler ile bahsediyorlar. Zatı haşme[ta]neleri nezdinde bulunmaklığım hu[su]sunda, pek büyük bir sabırsızlık [gös]teriyorum. Eğer bana kalsaydı [hiç] kimse farkında olmaksızın atıma bi[nip] rek doludizgin yanınıza koşar, ayakl[arı]nıza kapanır idim. Halbuki bu ola[maz.]

Seyahatınız esnasında prens [dö] Nöşatel emriniz altında bulunacak[tır] ve kızkardeşim Karolin dahi size [refa]kat edecektir. Kendisi hakkında bi[ze] nü muamelede bulunuz. Çünkü ken[di]sini çok severim. Benim biricik [dü]şüncem sizi memnun edecek şe[yi] bilmekten ibarettir. Madam! herh[al]de sizi hoşnut etmek meselesi ömrüm[ün] daimî ve en tatlı işi olacaktır.

Napoleon

Marie Louise, izdivaç merasimin[den] sonra, Viyanadan büyük bir debdebe [ile] yola çıktı; ve Braunau'da Napoleon[un] kızkardeşi ile Fransız murahhasları [ta]rafından debdebe ve ihtişam ile is[tik]bal edildi. Biraz sonra Napoleon aşağıdaki mektubu aldı:

10 Mart

Madam!

Ümit ederim ki zat haşmetaneleri bu mektubu Braunau da alacaklardır. Ben şimdi dakikaları sayıyorum. Günler bana uzun görünüyor. Mamafih, sizi istikbal etmek saadetine kavuşuncaya kadar, sabırsızlığımı zabtedeceğim. Abalim dahi benim sabırsızlığıma iştirâk ediyor. Sizin Fransızlar için müşfik bir valide olacağınızı kendilerine söyledim. Siz dahi, madam!.. Fransızlarda sizi samimane seven evlâtlar bulacaksınız.

Hakkınızda beslediğim duyguların muhalesetine emin olduğunuzu ümit ederim. Bundan fazlasını da arzu edemezseniz zannıadayım. Ancak, bu duygularıma mukabelenizi görünciye kadar geçecek olan zaman, bana çok uzun görünecektir. Bana inanınız ki, dünyada size benim kadar sadık, benim kadar nefsini fedaya hazır, ve sizi benim kadar sevecek hiç kimse yoktur.

Napoleon

Marie Louise Braunau dan yola çıkarak Münih, Stuttgart ve Karlsruhe yoluyla Ren köprüsüne muvasalatında Napoleondan yeniden aşağıda ki mektubu aldı:

Paris 20 mart

Sevgili Madam!..

Resminizi aldım. Avusturya imparatoriçesi, onu bana yollamak lûtfünde bulunmuştur. Bu resminizde, sizi tanıyanlarca pek ziyade takdir edilmiş olan güzide duygularınızın yüksek inikâsları görünüyor; ve zatı haşmetaneleri hakkında beslediğim ümitlerin pek doğru olduğunu teyit ediyor.

Madam! siz her şeyden evvel saadetinizi arzu eden, ve yegâne hakkı sizin itimadınızı ve kalbinizin duygularını celbetmekten ibaret bulunacak olan bir zevci seveceksiniz.

Ümit ederim ki artık Fransaya çok yakın bulunuyorsunuz, ve sabırsızlıkla sizi bekliyorum.

Napoleon

Nihayet Marie Louise, topların uğultusu ve çanların gürültüsü arasında, mutantan bir alay ile Fransız toprağına girdi. Oradan ilk defa, babası Avusturya imparatoruna şu mektubu yazdı:

"Pek muhterem baba!

Benim için Cenabıallaha her zaman dua etmenizi rica ederim. Benden beklediğiniz tesellileri size vermek için, bütün kuvvetimi sarfedeceğime emin olabilirsiniz. Taliim hakkında müsterihim. Mes'ut olacağıma kaniim. İsterdim ki İmparator Napoleonun bana yazmış olduğu mektubları okuyabileydiniz. Hakkımda nihayetsiz hürmet ve muhabbeti var.

Sizi çok seven kızınız

Marie Louise

Marie Louise Nansiye gelince Napoleondan tekrar şu mektubu aldı:

23 mart

Muhterem Madam!

Zatı haşmetanelerinin çok neş'eli olmadıklarını büyük bir teessürle haber aldım. Benim için çok kıymetli olan sıhhatınıza çok itina etmenizi musırrane istirham eylerim. Siz artık kendinize ait değilsiniz. Çünkü, siz benim için yegâne saadet teşkil eden bu hakkı, bana vermek lûtfünde bulunmuşsunuz.

Dün güzel bir at eğlencesi tertip etmiştik. Halbuki gözüme hiçbir şey görünmüyordu.

Artık beni sizden başka hiçbir şey alâkadar edemez. Sizin buraya vürudunuz anında, bütün emellerim tatmin edilmiş bulunacaktır. İmparatorun mabeyincilerinden biri bana, gayet mültefitane yazılmış bir mektup getirdi. Ancak sizi görmedikçe bu mektuba cevap vermiyeceğim. Çünkü, en evvel bana ait olmanızdan dolayı size borçlu olduğum saadet için bizzat size, teşekkürlerimi arzetmek isterim. Evet, size, Louise, size ki her zaman en samimî duygularımın hedefi olacaksınız. Ayaklarınızın önüne binlerce hürmetler, ve sehhar elinize hâr bir buse vazeylerim.

Napoleon

Ertesi günü Napoleon tekrar Mari Louise'e şu mektubu yazdı:

Compiègne 24 Mart.

Bu sabah yine ava gittim. İlk avladığım dört sülünü, en derin düşüncelerimin hükümdarına minnetdarlık nişanesi olmak üzere size gönderiyorum. Niçin hizmetkâr vaziyetinde bulunmuyorum, ve önünüzde diz çökerek elim eliniz içinde size sadakat için yemin edemiyorum? Hiç değilse beni hatırlayınız. Ben zihnen güzel ellerinizi buseler ile setrediyorum. Bu akşam Luneville'de olacaksınız. Yarın Prens Şarfenberg ile Kontes Meternih'i göreceksiniz. Zannederim ki bu mülâkat sizi memnun edecektir.

Güzel Strasborg şehrimizden hoşnud kalıp kalmadığınızı bilmek isterdim?... Allahaısmarladık Madam!.. Öyle zannediyorum ki, siz benden bahsediyorsunuz, beni düşünüyorsunuz; ve bu zan beni teshir ediyor. Fakat nihayet haklısınız; çünkü ben de sizi çok düşünüyorum, Louise.

Muhlisiniz

Napoleon

Napoleon ile Marie Louise, o tarihden kırk sene evvel, on altıncı Luinin yine Habsburg imparatorluk hanedanından Marie Antoinette ile ilk defa mülâki olduğu, Compiègne köpürsünde yekdiğerini karşılayacaklar idi.

(Arkası var)

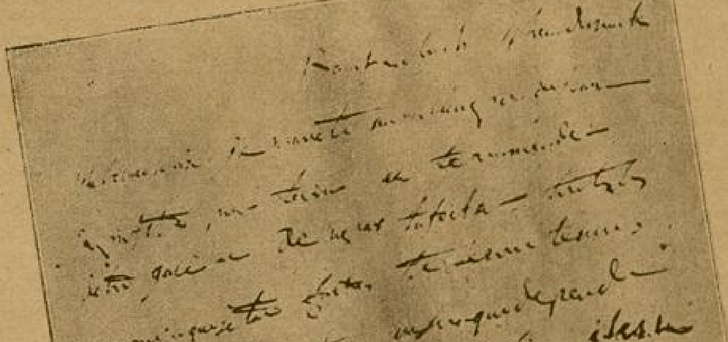

Napoleonun Marie Louise gönderdiği aşk mektuplarından birisi: en altında "Adieu tatlı hayat arkadaşım, binlerce püseler... ".

dikti. Sonra; kendini, peşinden kovalayan gözü pek bir katilin bıçağından korumamı diler gibi, boğuk bir sesle; artkın bir telâşle:

— Öyleyse, dedi, aman çabuk, bana kuvvetli bir müshil verin!

Bu garip hal, bu mecnunane taleb beni epice şaşırtmıştı. Kendi kendime:

— Zavallı adamcağız, dedim, kulakları kim bilir kim tarafından, kim bilir ne için, ve kim bilir nasıl bu hale sokulduktan sonra, oynatmış olacak!

Ve bu tahminle, sandalyemi biraz geri çektim. Herhangi bir tecavuzdan kurtulabilecek, kaçına bilecek bir vaziyet aldım. O, daha kendisine yapacağım muameleyi kararlaştırmama vakıt bırakmadan:

— Haydi ya seyidi!.. dedi, size sövlüyorum. Çabuk... Bana bir müshil verin! zira acele, çok acele bir telgraf var size!

O zamana kadar kendisini toparlayan yaverim, esrarengiz ziyaretcinin yakasını kavradı, ve onu kapıya doğru sürükliyerek, bağırdı:

— Defol dışarı serseri... Müshille telgrafın ne alâkası var!

İrice yapılı yabancı, bir silkinişte yakasını yaverimin elinden kurtarmıştı. Ona, yaman bir öfkeyle cevab verdi:

— Biraz daha sabırlı olursan, müshille telgraf arasında mevcud münasebetin mahiyetini anlayacaksın... Ve göreceksin ki, bu ikisi arasında; seninle insanlık arasındakinden çok fazla münasebet var!

Ona şiddetle mukabeleye hazırlanan yaverime, durmasını emrettim. Zira bu cevap hoşuma gitmişti. Bu adam belki, tam ekıllı değildi. Fakat muhakkak ki tam akıllı olmasa bile, benzeri az bulunur bir deliydi, Ona:

— Pek alâ, dedim, anlat bakalım o halde kimsin? Nereden geliyorsun? Kim, niçin kulaklarını bu hale soktu? müshille ne yapacaksın? Acele telgrafla müshil arasında ne münasebet var?

O, mecburiyetle takınılmış zoraki bir sükûnla:

— Ya seyidi, dedi, benim adım Musa (Mişon), Yemenli bir museviyim, mahbus valinin yanından geliyorum.

O, bana, size getirilmek üzere bir mektup verdi. Arablar, onun yanından buraya kaçanları yakaladılar mı, anadan doğma soyub, iliklerine kadar arıyorlar. Eğer üzerinde bir mektub bulurlarsa, karşılarına nişan hedefi gibi dikip, kurşunla kalbura çeviriyorlar biçareyi..

Eğer birşey bulamazlarsa, benim gibi, kulaklarını dibden budayıp bırakıyorlar yakasını...

Ben, kulaklarımı fedayı göze aldım. Ve size mektubunuzu getirmenin yolunu buldum.

Merakla sordum:

— Nasıl?

Musevinin gözlerinde zeki bir parıltı belirdi:

— Gayet basit, dedi, yuttum mektubunuzu! Ve yan gözle yaverime bakarak ilâve etti:

OSMANLI

İmparatorunun

Yemendeki Son

VEKİLİ

— Başı 7 inci sayfada —

— Size, dedi, imamın harikulâde kurnazlığını, çok büyük bir kuvvetle tebaruz ettiren bir vak'asını anlatacağım!..

— Bunun için müshil istiyorum ya!

Mahmud Nedim Akdilek, hakikî ve hakikaten garip hikâyesine, atmaktan kendimi alamadığım kahkahanın sona ermesini bekledi, sonra yine söze başladı:

— Musevinin getirdiği mektup hakikaten çok mühimdi, ve biz, onun ihtiva ettiği malûmattan bir hayli istifade ettik. Üç gün sonra, Yemenli kulaksız Musayı (Mişonu) aratıp buldurdum. Ve kendisinden; getirdiği mektubun cevabını da ayni şekilde götürmesini rica ettim. O, bahçedeki büyük ağacın yanında bekliyor, ve ben, masanın önünde oturmuş, şimdi ismini hatırlayamadığım defderdar ve yaverimle konuşuyordum. Hem de gayet alçak sesle...

Kurnaz postacıya, bize yaptığı, ve yapmayı taahhüd ettiği bu büyük hizmete mukabil vereceğimiz ücretin mikdarını tesbit ediyorduk.

Muhatabıma sordum:

— Ne verelim?

O, biraz düşündükten sonra cevaben bir rakam sövledi.

O anda, kendi payıma beni çok şaşırtan, birşey oldu:

Benim ağzımı açmama vakit kalmadan, bizden hiç değilse on adım uzakta duran Musanın (Mişonun) sesi duyuldu:

— Çok azdır ya seyidi!

Anlaşılıyordu ki yahudinin kulakları; paranın sesine karşı yaman hassasiyetlerini zerre kadar kaybetmemişlerdi. Hem de böyle ta diblerinden budanmış olmalarına rağmen!.

Onu; gözünü, gönlünü paraya doyurduktan sonra, yola çıkarırken güldüm ve:

— Ya Musa! (Mişon) dedim, aldığımız mektubdan anladığımıza göre, oradaki esirlerimiz karınlarını kedi, köpek etile doyuruyorlarmış.

Yiyecekleri bile bulunmayan zavallılar arasına gittiğini unutma! ve müshülünü beraber götür!

***

Sözüne son veren değerli muhatabımdan, biraz da, adı etrafında bütün dünyada dedikodu uyandıran İmam Yahyadan, İmam Yahyanın hususiyetlerinden bahsetmesini rica ettim. O, bu isteğimi çok düşünmeden yerine getirdi:

— İmam Yahya şeklen: uzun boylu, genişçe yapılı, nafiz bakışlı, çiçek bozuğu bir zattır. Zeydi mezhebine mensubtur!

Sordum:

— Zeydi mezhebine mensup olduğuna nazaran kızılbaştır!

Bay Mahmud Nedim Akdilek, gönül kırmamak isteyen iyi insanların edasile:

— Bunu yazmayın! dedi, lüzum yok... Kendisile çok dostane ayrıldık. Mektublaşırız da halâ. Gücenebileceği şeylerin, benim ağzımdan çıktığını zannetmesini istemem!

Ve sükûtumu, isteğini yerine getirmeği kabul edişime vermekten doğan bir istirahatle, söze devam etti:

— İmam, çok zeki, çok okumuş ve çok kurnaz bir zattır. Geçenlerde bir gazetede okumuştum:

Bilmem nerede, bilmem ne adlı bir adam varmış, ve dünyanın en kuvvetli hafızasına sahip olduğunu iddia edermiş. 50 satırlık bir yazıyı, bir okuyuşda ezberlermiş. Hem de bir daha unutmamak şartile!

Bu adam, dehasına inanmıyanlarla büyük bahislere girişir, ve isbat ederek dünyanın parasını kazanırmış. Bu sayede de, dünyanın servetine sahib olmuşmuş.

Bu, ne dereceye kadar doğrudur bilmiyorum. Fakat İmam Yahyanın bunu bile bastıracak kadar yaman ve hududsuz bir hafızaya malikiyetine bizzat şahid oldum.

Birgün, mübaleğasız tam iki sahifelik bir şifreyi bir okuyuşta ezberden vermişti. Hem de bir kelime eksiksiz ve yanlışsız. O zaman kani oldum ki, farzı muhal olarak icap etse İmam bu yaman hafızasını teşhir etse, şu gazetede okuduğum adamı basdırır, ve bu sayede ondan çok fazla servet temin edebilir!

Bay Mahmud Nedim Akdilek bir an susdu. Sonra:

— Size, dedi, İmamın harikulâde kurnazlığını, çok kuvvetle tebaruz ettiren bir vak'ayı anlatayım. Bu, sizde, diğer anlattıklarımdan çok daha alâka ve hayret uyandıracağına kaniim.

(Arkası var)

SAADET NEDİR?

Yazan:

SUAD DERVİŞ

— 15 inci sayfanın sonu —

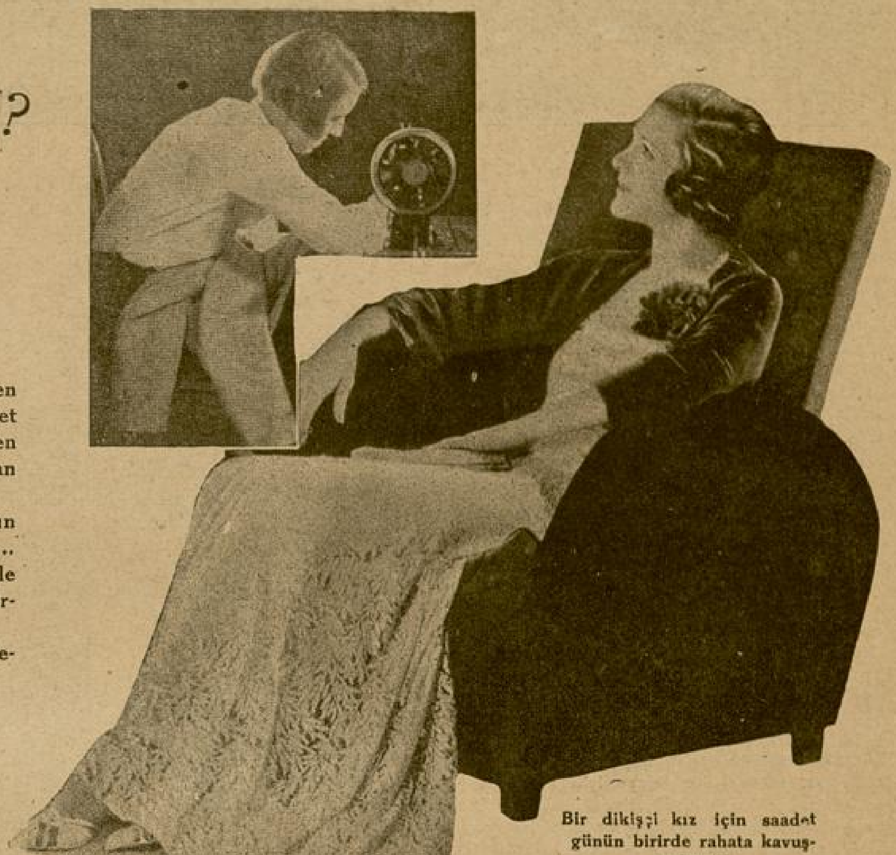

Bir dikişçi kız için saadet günün birirde rahata kavuşmaktadır.

…ebekdir... Saadet ayaklarını kaybeden bir kötürüm için koşabilmek; saadet sabahdan akşama kadar postaneden büroya, oradan bilmem nereye koşan bir büro uşağı için oturabilmektir.

Eğer bir kör mevzubahs ise, onun mes'ud olması için görmesi lâzımdır... Fakat eğer mevzubahs olan bir aile saadeti ise, kocanın veya karının görmemesi daha doğrudur...

Sevmediği zengin bir erkekle evlenen bir kadın daima :

— Para saadet getirmez... Ah keşki fakir bir kocam olsaydı da sevseydim.. Esvap, süs, mücevher istemem... para istemem... aşk isterim... benim mesud olmak için aşka ihtiyacım var.

Der. Züğürt aşıkına karı olmuş genç bir kadınsa:

— Allahım parasız saadet olur'mu?. O beni sevmiş ben onu sevmişim... sonu ne?... Üstte yok, başda yok... Midede yok... Ah bugünkü aklım o gün olsaydı zengin bir pinpona varır... yer içer giyinir, yan geçer keyfime bakar mesud olurdum.

Diye halinden şikâyet eder.

Siz, ayna karşısında genç bir kızın geçip de, tenini düz ve prüzsüz görünce mesud olacağını zanneder misiniz?.. Fakat halâ gençlik iddiasında bulunan, ve gençliğe manikürlü sivri tırnaklarını geçirmiş olan elli, elli beşlik bir bayan tasavvur ediniz ki, bir sabah aynasına bakdığı zaman tenini yirmi yaşında genç bir kız teni gibi şeffaf, kırışıksız görsün... Bu bayan mesud olmaz mı ?...

Mesud olmak da söz mü, saadetin ta tepesine çıkar...

Bizim memleketimizde ve diğer tanıdığım Avrupa memleketlerinde, bir sürü kadınlar gördüm ve tanıdım ki onları pırlanta, altın ve plâtinle mesud etmek imkân vardır.

Fakat bir dostumdan işitdim: altın memleketi olan Habeşistanda kadınlara saadet veren şey: beyaz tenekeden bilezikler... beyaz tenekeden yüzükler ilâ. imiş... Orada süs ve elmas seven, ve ancak saadeti bunda gören tıynetdeki kadınlar, kendilerini teneke bileziklere malik oldukları zaman mesud addederlermiş.

Bir politika adamının saadet telâkkisi ile, bir bar dansözünün saadet telâkkisi arasında acaba ne kocaman farklar vardır?..

Tanınmayan bir san'atkârın, tanınmayan bir şairin en büyük saadet diye beklediği şey: meşhur olmak; ve günün birinde bir yere girdiği zaman bütün nazarların kendisine çevrildiğini görmek.. herkes tarafından tanınmak, herkes tarafından görülmektir.

Halbuki meşhur insanların en mesud olduğu demler, mütenekkiren seyahat ettikleri günler değil midir.

On altı, on yedi yaşında bir kız saadeti yalnız aşkda zanneder. Mesud olmak için bütün kalbile, bütün kuvvetile, bütün romantizmi ile sevmeğe amadedir.

Otuzunu geçmiş olgun bir kadın, vebadan korkar gibi aşktan korkar [eğer halâ ona inanıyorsa]; hayatta her deliliği yapar ve saadeti namına kendini o belâdan vikaye eder. Ona karşı silâhlanır...

Silâhlanmak dedim'de aklıma Almanya geldi. Almanya için saadet silâhlanmaktır değil mi?.. Bir de sevgilisi yanında bir maşuka tasavvur ediniz. Onun için en büyük saadet silâhları terketmek değil midir?..

Velhasıl saadet, binbir kördüğümü olan öyle bir muammadır ki, daima herkes onun bir düğümünü açmağa oğraşmıştır.

* *

Ve işte bunun için içimizde ekserimiz, en büyük bir saadeti kendimiz için temenni eder, ve onun hasretile kudururken, meslâ sersem bir komşumuzun zahmetsizce malik olduğu ve hiç de ehemmiyet vermediği bir şeyi istemekte olduğumuzu farketmeyi bile.

GELECEK SAYIDA SUAD DERVİŞ'in EN GÜZEL HİKÂYESİ

YARIM AY'IN BİLMECESİ

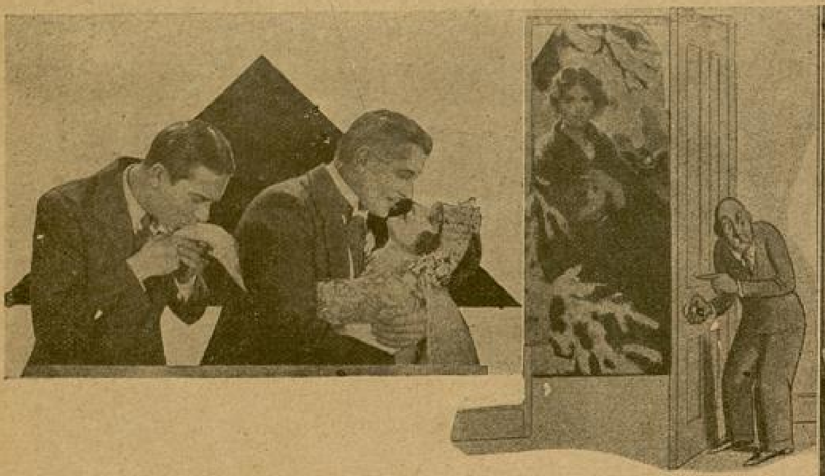

Bu resimler hayattan alınmış sahnelerdir: Burada büyük bir zengin olan Bay Mahiri, şımarık bir kız olan Seniha ile evlenirken görüyoruz. Büyük bir ispekülâtur ve müteahhit olan Mahir, yüz binlerce lira kazanmıştı. Mücevherat, kürkler, otomobiller, lüks apartmanlar hep Seniha içindi. Bu dârat ve ihtişam içinde Seniha ile Mahir efsanevî bir aşk hayatı yaşadıklarını sanıyorlardı!.. Fakat bir müddet sonra Bay Mahirin işleri bozuluyor, bütün varlığı bitiyor. O, bu acı hakikatı bir zaman için karısından gizliyebiliyorsa da, nihayet bir gece kapı çalınıyor ve içeriye korkunç bir misafir geliyor. Bu misafirin girmesile Senihanın sıyrılıp gitmesi bir oluyor.

Bir araya toplanan bu resimler çok büyük bir hakikatı gizlemektedirler. Bakalım siz altı kelime ile ifade olunan bu meşhur sözü bulabilecek misiniz?

Bu bilmeceyi doğru çözenlere armağanlarımız:

Birinciye: Büyük bir fotoğraf makinesi — ikinciye: ipekli malık kumaş — üçüncüye: şık yazı takımı — dördüncüye: eşarp — beşinciden on beşinciye: (kolonya, podra, dolmakalem, albüm) — on altıncıdan ellinciye kadar: birer kitap — elli birden yüze kadar Yarım Ay ve Çocuğun altı aylık abonesi.

⁂ 3 Numaralı bilmecemizin doğrusu ve kazananları 5 inci sayımızda neşrolunacaktır.

Birinci sayımızdaki bilmecenin doğrusu:

"Baloda inci kolyemi kaybettim„ dir.

(Yarım Ay): daha birinci sayısından okuyucuların büyük bir sevgi ve alâkasını kazandığı için, çok bahtiyardır. Bunun en büyük delili bu bilmeceyi çözmek hususunda okurlarımızdan gelen 16743 mektuptur. Bunlar içinden: İstanbuldan 3485, Ankarapan 1271, İzmir 1164, Konyadan 340, Bursadan 326, Samsundan 314, Sivastan 267, Eskişehirden 239, diğer vilâyetler ve kazalardan da 4791 Bayan ve Bay ki ceman 12197 si bilmeceyi doğru olarak çözmüşlerdir. Kalabalık bir kontrol heyeti önünde yapılan kur'ada armağanlarımızı kazananlar şunlardır:

1 — **Altın kol saatı:** Fethiye asker mütekaitlerinden Bay Süleyman Şevket kızı Bayan Saffet. 2 — **Dört metre ipekli kumaş:** İstanbul kız lisesinde 1008 Bayan Beria Hakkı. 3 — **Bir çift kundura:** Rize tüccardan Bay Eyup oğlu Mehmed Hilmi oğlu Mustafa Nezihi. 4 — **Yağlı boya tablo:** İzmir emniyet müdürü Bay Feyzi kızı Bayan Refika. 5 — 10 **İpekli çorap:** Gemlik Ülger Dr. Ziya Kaya; Bursa Sedbaşında Derebaşı sokağı numara 27 Bayan Sacide; İzmir kız lisesi sınıf A III den 189 Ferhan Kemâl, Ankara Maliye Vekâ'eti Millî Emlâk birinci mümeyyizi Bay Rifat Sağun kızı Müzeyyen Sağun; İstanbul Moda Cevizlik numara 36 da Bayan Neclâ Doğu; İstanbul Taksim şehit Muhtar bey sokak Yaman apartmanı Bayan Günseli Yener. 11 — 15 **Kıravat:** Adana Erkek lisesi numara 81 Hicri Baysal; İstanbul A Tıbbiye talebesinden 49 Şerif Ali; Reşadiye Tayyare a'ayı G. K. Z. Eren; Balıkesir birinci noter soka numarada terzi Hüseyin; Sivas lise 588 Hilmi Özarpat.

16 — 50 **Roman:** İstanbul Gö Rıdvan paşa sokak Ahmed paşa köşkü Bayan Hayrünnisa; İstanbul Galata lisesi 705 Nafız Özsoy; İstanbul İstin kalafat yerinde numara 56 Bayan Me Ankara Nafıa bakanlığı şirketler müdürlüğünde Bay. Nimet; İzmir Kara üçüncü Kasım efendi sokak numara Bayan Elmas; Denizli Çatalçeşme Fahri Akçakoca; Bursa Maksem caddesi çınkolu kahve sokağı numara Bay Y. Ziya; Düzce Celep zade Hasan; Çanakkale muhasebei hus daktilosu Sabiha Nureddin Aslan; M

No. 3 YARIM AY BİLMECE KUPONU No. 3

Resimli Ay Matbaasının 1935 Neşriyatından:

AÇLIK
Peyami Safa
ROMAN
75 Kr.

YALANIN KUDYETİ
Yohan Bojer
ROMAN
75 Kr.

Denizaltı Gemisile Yüryüzünü Dolaşma
İLHAMİ
75 Kr.

Mesleğini seven her ilkmektep mualliminin şiddetle ihtiyacı bulunan bir kitap:

İŞ ÜNİTESİ
Yazanlar:
M. EMİN SOYSAL
Ankara: İktisat Müfettişi
ESAT ONATKUT
Ankara: Hakimiyeti Milliye Mektebi Başmuallimi
SEBAHAT DİNÇER
Ankara: Hakimiyeti Milliye Mektebi 4. A Muallimi
NAZİRE DİKİLİTAŞ
Ankara: Hakimiyeti Milliye Mektebi 1. B. Muallimi
75 Kr.

SANAT FELSEFESİ
Suud Kemaleddin
50 Kr

İSKİTLER
HEREDOT
A. Rıza KILIÇ
50 Kr.

Tercümeye Dair Düşünceler ve Nümuneler.
ALİ KEMALİ
150 Kr.

Taşlı zade Celil Can vastasile Bayan Fahriye; İstanbul Pendik Karanfil sokak numara 38 Bayan Melâhat Eren; İstanbul Heybeliada Hamam ve İcadiye sokak numara 25 Bayan Cavide Saim Kutay; İstanbul Suadiye istasyon arkası 1 numara'lı köşk Fazilet Senai; İstanbul Büyük ada Sakarya sokak numara 24 Madam Hamid; İstanbul Akşam gazetesi Bay Kâzım Şinasiden Bayan Selma Dersan; İstanbul Beyoğlu birinci ilkmektep muallimlerinden Adalet Utku; İzmir cumhuriyet müddei umumisi Bay Asım kızı Kâmran Tunçay; Gaziayintap Ahmed çelebi mektebi muallimi Fuat Vral; İstanbul Kasımpaşa bayram yeri numara 21 Bayan Neriman; İstanbul Kadıköy kız orta mektebi numara 2 Ferzane Özer; İstanbul Nişantaşı Şişli terakki lisesi Coşkun Uçuk; Ankara Atatürk terbiye enstitüsü riyaziye şubesi meslek 1 de Hasan Fehmi; Biga muallim Sabri Gürmen; İstanbul Kumkapı çıkmaz tulumba sokak numara 30 Semiha Aksoy; İstanbul Bakırköy Cevizlik hat boyu numara 44 Bayan Mukaddes; İzmir Tilkilik orta mektep numara 6 Siyret Asım; İzmit orta mektep sınıf 2 Bay Naim; İstanbul Üsküdar Şemsi paşa yalı boyu 46 numarada Bayan Naciye; İstanbul Kuleli lisesi 313 M. Şadi Ertunç Konya muallim mektebi numara 110 Kayhan; Muğla liva bando muallimi A. Hakkı Erdoğan; Ankara Baş Vekâlet matbaasında Y. Ziya; Çorum orta mektep 3 üncü sınıf Emel Koca; Kastamoni lisesinde 94 Erol; Ankara Keçiören Bay Cemal Hazım köşkünde Bay Pars.

51 — 100 Yarım Ayın 4/15 numarasına kadar altı aylık abonesi: Afyon lisesinde 638 Hasan; Ankara Gazi lisesi 154 Savni Sübaşı; Silifke muallim Bay Sami kardeşi Bayan Ferdane; Kırklareli ikinci süvari livası kumandanı miralay Berk Okun eşi Bayan Zekiye; Merzifon Hacı Balı mahallesi kolej sokak numara 4 Meliha Mehmed Ali; Adana çınarlı mahallesi 13 numaralı evde Süleyman Esen; Samsun lisesinde 72 Mahmud Atlı; Samsun Şahin zadeler muhasibi Bay Osman oğlu Nizameddin; Bursa kız muallim mektebi son sınıfta muhlise; Bursa birinci erkek lisesi 32 Zühtü; Amasya orta mektep İngilizce Muallimi Bayan Fehime Fevzi; Burdur orta mektep 78 Behçet; Çankırı belediye haritası mühendisi Muammer düşemeci; Edirne erkek lisesi son sınıf Hüseyin Artan; Eskişehir istasyon caddesinde dile ve sokağı 5 Hüsniye; Mersin General İsmet İnönü mektebi sınıf 5 Kayahan Güneri; Isparta posta müdürü Bay M. Fikri; Kayseri erkek lisesi 40 Bay Hurşit; Adapazarı çark sokağı 37 numarada Bayan Semiha; Kütahya lisesi 124 Adil Giray; Malatya lise birinci devre sınıf 3 numara 2 İ. Sezar Aydın; Maraş Yürük Selim mahallesinde Kocabaş Çelebi oğlu Ökkeş; Niğde muhasebei hususiye müdürü Bay Ali Sayın kızı Z. Sayın; Ordu Vona yatı mektebi muallimlerinden Şadıman Ahmed; Kayseri askerî hava rasat memuru Hüseyin; Trabzon lisesinde 287 Selâhi; Sivas lisesinde 619 Ertugrul Altay; Yozgad Dumlupınar mektebi muallim Celâl Bayar; Zonguldak deniz yolları acentesi kâtibi Saffet Işık; Bozöyük Ziraat bankası muavini Bay Beha Barlas kızı Melek Efsun Barlas; Ceyhan telgraf müdürü Bay Cemil vastasile Bayan Nerime; Uşak Tuzpazarı karşısında kunduracı Yusuf vastasile Mehmed Ozan; Menemen noterliğinde Bay Kemâl; Lûleburgaz suvari fırka karargâhında birinci şube yazıcısı Hasan Baykaran; Pınarhisar topcu alayı baş baytarı Bay Hüsnü kızı Seniye; Tokat belediye harita mühendisi Akif Kızıltan; İstanbul Nafıa Fen mektebi talebesinden 81 Kemal Doğan; Akşehir manifaturacı Mehmed Ercan; Diyarbekir telgraf müdüriyetinde Rüştü Ayhan; İstanbul Ticaret borsasında Bayan Fatma Saran; Antakya kız lisesi numara 22 Bayan Malike Berekat; Balıkesir Namık Kemal ilkmektebi 85 Bayan İnci Vedat; Antalya Makbule mahallesi müze sokak No. 6 evde M. Sadık; İstanbul Pangaltı Poyraz sokak numara 9 Bayan Lusi; Urfa vilâyet jandarma kumandanı kızı Kâmran; İstanbul Adapazarı Türk ticaret bankası İstanbul şubesi memurlarından Bayan Neriman

Sivrihisar Maarif memuru refikası Bayan Melahat Çilek; Konya Kalecik mahallesinde terzi Bayan Şefika; Giresun elektrik havaî hat muavini Haci Salih; Trabzon Maarif ikinci kâtibi Bay Kemal.

YARIM AY

Her ayın 1 inde ve 15 inde çıkar
İdarehanesi Resimli Ay Basımevindedir

		Yıllığı	6 Aylığı
Abonmanı	Türkiyede	350 kr.	175 kr.
	Dışarıda	20 İs. fr.	10 İs. fr.

Yazı çevirgeni: Emin Refik Müslümoğlu
Basan: Resimli Ay Basımevi T. L. O.

AVAR OĞLU

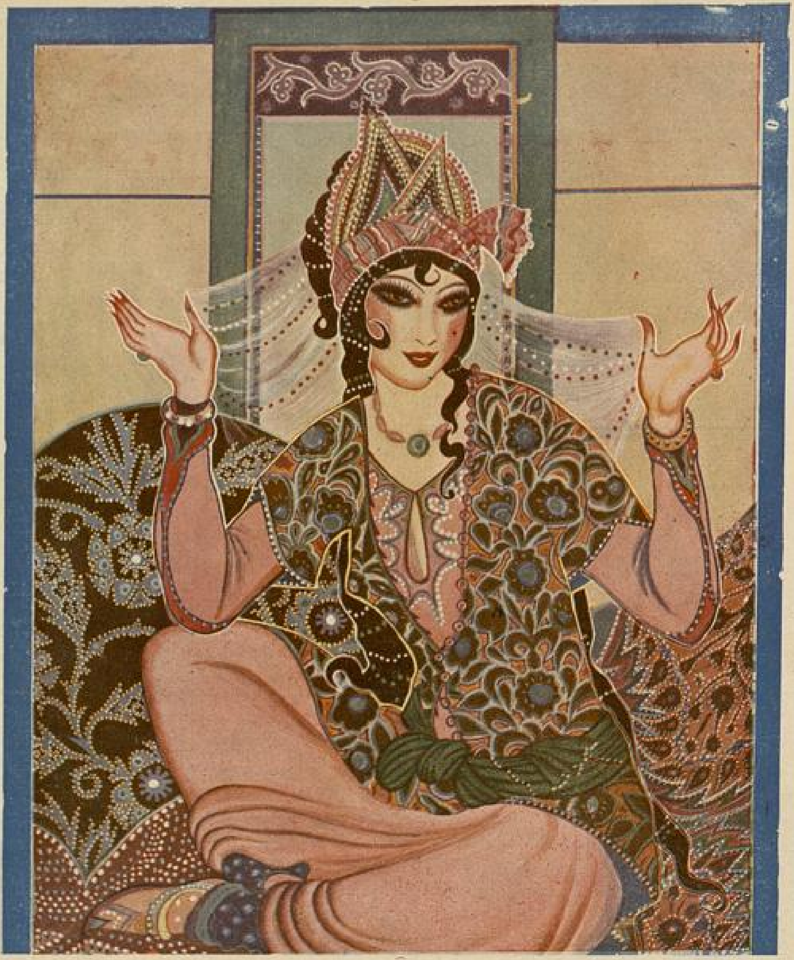

AVAR OĞLU HAKAN BAYAN'IN KARISI HATUN LO-ŞI-TA

10 UNCU SAYFAMIZI OKUYUN

AVAR OĞLU

BÜYÜK AŞK, KAHRAMANLIK, VE TARİH TEFRİKAMIZ BAŞLADI.

ZİY
ŞAKİR
EN SO
EŞER
AVA
OĞL

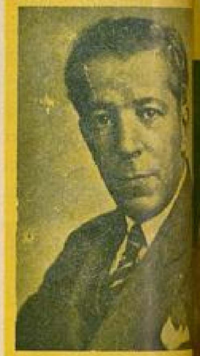

Bay Ziya Şakir